

Brașoi Lánok

Ára 5 lei

Szombat
1931 * augusztus 22

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

190. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lei

Corteanu nyíltan kimondta...

Iria: Körösi Sándor

A hitelélet rendkívüli intézkedésekkel való megszilárdításának a parancsoló, égető szükségessége az utóbbi napokban háttérbe szorította a kormány egyéb, legnagyobbat gondját: az új és valóban kiegyensúlyozott költségvetés megalkotásának a munkáját. Most azonban, hogy soronkívül minden lehető, sőt talán ennél is több megtörtént a bizalom megerősítése érdekében, újból egész hatalmaságukban előtérbe nyomulnak a büdzsé súlyos problémái, amelyekkel eddig egyik kormány sem tudott a kellő elszántsággal megbirkózni.

Már pedig állandó, szívós bizalom el sem képzelhető a tényleg biztosan kiegyensúlyozott államháztartás nélkül, egy olyan fegyelmezett tevékenységi és gazdálkodási program hiányában, aminek egy reális, a való helyzettől számoló költségvetés tekintendő. Az állam garancia-képessége, közbelépéseinek a hatékonysága ugyanis nem kis mértékben függ attól, mennyire képes rendben tartani a saját szénáját, mennyire tudja összehangban tartani bevételi és kiadási lehetőségeit. Egy olyan alapjában véve kivételesen gazdag államban, mint Románia, tisztán a meglevő nagy erőforrásoknak az adott körülmények között való kihasználási módján és az érvényesítési lehetőségeikhez való alkalmazkodás szigorúságán mulik az, hogy a pénzügyek rendezettek-e, avagy ziláltak. Mindenekelőtt a józan, fegyelmezett, a tényleges helyzethez szabott jó gazdálkodási programon, a helyes költségvetésen.

A büdzsé előkészítési munkálataival kapcsolatban rengeteg cikk, értekezés és tanulmány jelenik meg mostanában. Ezek között is érdemes különös figyelmet szentelni annak a vezércikknek, amelyet az Argus tegnapi számába Andrei Corteanu többségi képviselő, a módosított költségvetés volt parlamenti előadója írt s amelyet már röviden ismertettünk. Nemcsak azért érdemes, mert Corteanu nevéhez fűződik a Romániában eddig nyomdafestéket látt legalaposabb, legbátrabb költségvetési bevezetés, hanem főleg, mert eddig újszólóban egyedül az a szakember, aki nem kerek, nem kerülgeti a forró kását, ellenben nyíltan és őszintén rámutat a kikerülhetetlen szükségességekre s üstökön ragadja a büdzsé-problémáknak magát a lényegét.

Arra a meglehetősen közismert, de mindig óvatosan elpalástolt tényre mutat rá teljes ridegséggel Corteanu, hogy a jelenlegi költségvetés 38 milliárdnyi összegből 15–16 milliárdot, tehát több, mint negyven százalékot, a személyi kiadások tesznek ki.

A tényleges bevételi lehetőségekhez viszonyítva, az állami költségvetésnek nem volna szabad meghaladnia a 25 milliárd lejt, mert csak így lehetne komoly egyensúlyról beszélni. Ennek a reális büdzsének a keretében viszont semmiesetre sem maradhatnak érintetlenül a személyi kiadások tételei, mert különben ezek és az államadósságok évente több, mint hét milliárdra rugó törlesztési rátái elnyelnék az egész költségvetést.

Ezek után Corteanu nyíltan kimondja, hogy a személyi kiadások további jelentékeny megnyírására van szükség, még pedig olyan mértékben, hogy ezek a huszonöt milliárdos költségvetésben se haladják meg a mostani 40 százalékos arányt, sőt, lehetőleg jóval kevesebbet tegyenek ki. Erélyesebben, még erélyesebben hozzá kell nyulni a tisztviselői fizetésekhez, redukálni kell azokat, éppolyan mértékben, ahogyan az ország termelésének az értéke a válság következtében lecsökkent, vagyis 30–50 százalékban. Mintegy azt a szászok között felvetődött eszmét hozza javaslatba, hogy, — miután Románia elsősorban mezőgazdasági állam, — át kell térni a buza-valutára, azaz, a buza érték-változása szerint kell újra nivellálni az állami alkalmazottak javadalmazását is. Leépítések, elbocsátásokra, kimondottan nem utal Corteanu, de nyilvánvaló, hogy a továbbmenő fizetés-redukciót a személyi kiadások általános csökkentésére érti, mindegy, milyen formában. Iskola Alapítvány, — Kik jönnek és kik távoznak

protekciónizmus folytán túlméretezett a tisztviselői létszáma, az köztudomású dolog. Hozzávetőleges számítások szerint közel félmillió közhivatalnok él az állami költségvetés jelenlegi tízenhat milliárdjából. Közhellyé vált már a megállapítás, hogy a román értelmiség zöme „büdzsetista.” Humoros kiszólás is van arról, hogy a román ösztöndijasnak születik, mint közhivatalnok él és nyugdíjasként hal meg.

Ezek a megállapítások nem újak, szóba kerülnek minden alkalommal a költségvetés összeállításánál, különösen amióta már Románia sem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy csak úgy bohém módon, kordába szedett pénzügyi előirányzatok nélkül éljen.

A kérdés, a mely kérdés azonban az, akad-e kormány, amely meri a konzervenciát is leponni ezeknek a megállapításoknak? Vajon a Jorga—Argetoianu tekintély-kormány, mely pártokivülinek és politikai klienté-

nélkülinek mondja magát és főképpen ezen a címen jutott hatalomra, meglesz-e az elszántsága arra, hogy ezt a legkényesebb problémát megoldja, hogy kettévágja a tultengő funkcionarizmus gordiusi csomóját? Mert ezen a hiusult meg lényegében mindaddig az államháztartás kiegyensúlyozása s enélkül alig lehet remélni, hogy a következő büdzsé tökéletesebb, realisabb lesz az eddigiekénél.

A pártkormányoktól nem is lehetett elvárni, hogy maguk alatt vágják a fát és nem törődve választási érdekeikkel, belenyuljanak a tisztviselő-kérdés darázs-fészkébe. Beavatottak mesélik, hogy a legutolsó és legfőbb legesebb utkaparó leépítése is szinte lehetetlen a pártprotekciónizmus miatt: azonnal a tekintélyes politikusok egész légijója jár közbe és lép fel érdekében, mert valamelyik párt feltétlenül kortésének tekinti. S eközben az a valóság, hogy éppen az utépítési pénztár költségvetésében 70–80 százalékot tesznek ki a személyi és csak 20–30-at az anyagi, dologi kiadások, holott éppen fordítva kellene lennie.

De mi történjék az esetleg elbocsátásra kerülő tisztviselőkkel, akik nagyrészt család-emberek. Vannak kormányemberek, akik háborúelőtti orosz példára hivatkoznak. Oroszországban az az értelmiségi fölösleg, amelynek az állami apparátus nem tudott elhelyezkedést és megélhetést nyújtani, szerencsés mó-

don a mezőgazdaságban keresett és talált magának tevékenységi területet a termelő- és fogyasztási szövetkezetek megszervezésével. Azt lehet mondani, hogy ott a mezőgazdasági szövetkezetek csaknem annyi tisztviselőt tartottak el, mint az állam. Románia is agrár-állam és éppen ma, a válság egyik legfőbb tanulságaként kívánatos mezőgazdasági szövetkezeti rendszerének a kiépítése, széles méretekben való megszervezése, hogy ilyen módon versenyképesebbé válhasson. — Az kellene, mondják, hogy a politikai befolyás által aránytalanul felduzzasztott állami apparátus tisztviselő-fölöslegét itt is ebben az irányban csapolják le.

Eddig ez az egyetlen egészségesnek látszó ötlet a súlyos probléma megoldása terén. Persze, mindaddig illúzió ez is, amíg a mezőgazdaságnak a szövetkezeti rendszer útján való kollektivizálása céljaira nem állanak rendelkezésre a kellő tekintélyes tőkék.

A Jorga—Argetoianu-kormány létjogosultsága az állami pénzügyek rendbehozásában áll mindenekelőtt. Ez pedig csak a valóban kiegyensúlyozott költségvetéssel képzelhető el, aminek másrészt a közhivatalnok-probléma megoldása az előfeltétele. Hogy szétharapja-e ezt a kemény diót, azon fordul meg az érdeme azoknak a feladatoknak a terén, amelyekre vállalkozott. Ha valamikor, akkor most igazán a költségvetés a központi probléma.

Bethlen István nyilatkozata a lemondás okairól

Szent István napján nem voltak tárgyalások

Péntek estére várják a magyar kormányválság végleges megoldását

Budapest, augusztus 20.

Szerdán, a késő órákban, megjelent az első nyilatkozat, amely valamelyes magyarázatát adja a Bethlen-kormány váratlan lemondásának. A rövid nyilatkozatot Bethlen István gróf tette a sajtó képviselői előtt és az a következőképen hangzik:

gr. Bethlen

— Miután az ötmillió fontos külföldi kölcsönt sikerült megkötni, továbbá, miután a kormány kidolgozta Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetét szanáló tervét, semmi nehézséget nem láttam abban, hogy a programot mások valószínűsíték meg, annál inkább, mert a tizenöt éves súlyos küzdelem, amelyet az ország érdekében legjobb meggyőződésem szerint folytattam, egészségemet is megtámadta. Mindenki, aki ismeri Magyarországot utolsó tizenöt évének történetét, tudja, hogy a távozó kormány nem olyan emberekből állott, akik a legsúlyosabb helyzetben cserbenhagyták volna az országot. Lemondásom tehát a legerősebb bizonyítéka annak, hogy Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetét olyanoknak látom, amely, a kijelölt program betartása mellett, a normális gazdasági élethez való visszatérésre alkalmas. Politikai rendszerek és irányok nincsenek, nem is lehetnek személyhez kötve. Hogy a jelenlegi kül- és belpolitikai irányzat változatlan és maradandó lesz, annak egyik bizonyítéka, hogy az új kormányt támogató politikai rendszernek továbbra is aktív munkatársa maradok.

Péntek este előtt nincs új kormány

Beavatottak szerint a kormányválság péntek este előtt aligha lesz megoldható. A közbeeső Szent István-ünnepség miatt a politikusok részben távol vannak Budapesttől, részben, az ünnepségen meg-

jelenvén, nem foglalkozhatnak politikai tárgyalásokkal.

A kormányzó Szent István napján nem eszközöl kihallgatásokat, pénteken délután ellenben fogadja Mayer János föld-

mivelügyi minisztert, huszonegy egyetemespárti politikussal együtt, akikkel szintén a lemondás folytán kialakult helyzetről tárgyal.

Kik jönnek és kik távoznak

Tegnap a déli órákban az új kormány megalakulásáról a kombinációk és találgatások egész sora került forgalomba. Elterjedt az a hír, hogy Károlyi Gyula kormányában valószínűleg Teleszky lesz a pénzügyminiszter és hogy Károlyi, a miniszterelnökségen kívül megtartja a külügyi tárcát. A lemondott kormány tagjai közül az új kormány-

Gömbös

nak minden valószínűség szerint tagja lesz Gömbös Gyula, aki a kormányzó teljes bizalmát bírja, továbbá Ernst Sándor, aki az új kabinetben a keresetny-gazdasági pártot képviselné. Hírek szerint valószínűleg kimarad az új kormányból Szcitovszky belügyminiszter, Bud János kereskedelemügyi miniszter és Mayer földmivelügyi miniszter. Beszélnek arról is, hogy a földmivelügyi tárcát esetleg Wekerle pénzügyminiszterrel töltsék be. Mindezek a hírek természetesen csak találgatások.

A kormányválsággal kapcsolatban megmozdult az ellenzék is. Szerdán este

az egyik dunaparti szállóban az ellenzéki politikusok bizalmas konferenciát tartottak, amelyen többek között részt vett gróf Sigray Antal, gróf Eszterházy Mór és Kállay Tibor. Itt az az általános felfogás alakult ki, hogy az ellenzéknek most már minden körülmények között teljes erőből részt kell vennie a 35-mas bizottság munkájában és támogatni kell az új kormányt a pénzügyi kibontakozásra irányuló törekvéseiben.

A Magyarországon úgy értesül, hogy Teleszky a pénzügyi tárcát sem vállalja.

A dezignált miniszterelnök politikai multja

Gróf Károlyi Gyula, rögtön azután, hogy, mint dezignált miniszterelnök távozott a kormányzó dolgozószobájából, a következő rövid nyilatkozatot tette a „8 Órai Újság” munkatársa előtt:

— Sajnos, ugylátszik, nem térhetek ki a megbízás vállalása elől. A döntés nem késhet sokáig. Néhány nap alatt mindenestre likvidálni kell az egész válságot. Az új kabinet összeállításáról e pillanatban még csak körvonalakban sem lehet beszélni, de a holnapi nap esetleg már közelebb visz a krízis megoldásához.

Károlyi lakonikus nyilatkozatából arra következtetnek, hogy nem adott a kormányzónak végleges választ, hanem rövid gondolkodási időt kért.

Gróf Károlyi Gyula, a dezignált miniszterelnök, jelenleg hatvanegy éves és évtizedek óta tevékenykedik a közéletben. Egyideig aradi főispán volt, majd a világháborúban önként jelentkezett szolgálatra, amelyet mint huszárhadnagy az orosz fronton küzdött végig.

A magyarországi kommunizmus alatt Aradon ellenforradalmi kormányt alakított, amely azonban, a román megszállás miatt, nem kezdhetette meg tevékenységét.

Ezután Szegedre sietett, ahol szintén az ellenforradalmi kormánynak volt a miniszterelnöke. A forradalmakat követő időben Károlyi Gyula visszavonult a politikától és csak 1928-ban lépett ki rezerváltságából, amikor is a magyar parlament két háza koronázásra választotta. A múlt év decembereben külügyminiszeri tárcát vállalt és eredményesen képviselte Magyarországot a genfi tárgyalásokon.

ATMENETI KORMÁNY?

A Károlyi kormányt egyébként úgy bel- mint külpolitikai körök csak ideiglenesnek tekintik, amely csak addig marad uralmon, amíg a Bethlen kormány által kidolgozott tervek szerint a nem tulságosan népszerűen gazdasági természetű intézkedéseket megvalósítja. Az alakuló kormány egyébként ugyanazokra a pártokra fog támaszkodni, mint a lemondott Bethlen kormány. Az a hír, mintha koncentrációs kormány terve is felmerült volna, minden alapot nélkülöz.

Félhivatalos magyar körök kihangsúlyozzák, hogy az új kormány semmi körülmények között sem jelent új külpolitikai orientációt, amit bizonyít egyébként az a körülmény is, hogy a külügyi tárcát továbbra is magának tartja fenn Károlyi Gyula gróf.

Visszhang a külföldi sajtóban

Külföldi politikai körökben általában s Párisban, a világpolitikai élet mai központjában különösen,

nagy meglepetést keltett Bethlen lemondása.

A lapok szerint még beavatott diplomáciai körök is teljesen tájékozatlanok a valódi helyzetet illetően s a hivatalos magyar indoklást kissé misztikusnak találják s éppen ezért nagy fenntartással fogadják.

HABSBURG RESTAURÁCIÓS TERVEK A LEVEGŐBEN?

A párisi Le Populaire című lapban Leon Blum felhasználja a magyar kormányválságot arra, hogy ismételtén rá-

mutasson a Habsburg-restauráció veszélyeire.

A francia szocialista vezér szerint Bethlen lemondása csupán azt a célt szolgálja, hogy utat nyisson a legitimistáknak arra, hogy Otto főherceget trónra ültessék.

Hasonlóképpen a Habsburg restauráció előtérbe tételével magyarázza a kormányválságot az egyik tekintélyes angol lap, a „Sunday Chronicle”, amely a következő szenzációteltő tudósítást párisi tudósítójának a távirata alapján közli:

„Abban a helyzetben vagyok — jelent az újságíró — hogy szenzációs értesítéseket közölhetek Otto főherceg közeli trónralépéséről. Károly román és Sándor jugoszláv királyok, akik eddig a Habsburg-restauráció ellen voltak, most végül is beleegyezésüket adták ehhez. Ottónak magyar királlyá való proklamálása most már csak hetek, legfeljebb hónapok kérdése.”

Eddig tart az angol lap tudósítójának jelentése. Ehhez budapesti politikai körökből hozzáfűzik, hogy Bethlen István gróf azért határozta el magát a visszavonulásra, mert annakidején Károly magyar király husvéti puccsa idején a néhai uralkodóval szemben kényelmetlen szerepbe kényszerült és így személye nem lett volna alkalmas, hogy Otto restaurálása napján Magyarországi miniszterelnöki székében üljön. Ezért adta át helyét Károlyi Gyulának, aki tudvalevőleg százszázalékos legitimista.

Zito! Zito!

Venizelos ünnepélyes fogadtatása Brassóban

Vajjon miért jött Romániába Pasics és Bratianu J. barátja?

Venizelos Jorga, Argetoianu és Ghica várták a brassói állomáson a görög miniszterelnököket

Brassó, augusztus 20.

Csütörtökön déli félégóra előtt néhány perccel a Simplon-expressz Brassóba érkezett Venizelosz görög miniszterelnök, a balkáni politikai élet legismertebb vezéralakja. A pályaudvaron Jorga miniszterelnök, Argetoianu belügyminiszter, Ghica külügyminiszter, Cesianu párisi követ, a bukaresti görög követ és Brassó város hatóságainak képviselői várták a vendéget, míg az állomás épülete előtt a brassói görög kolónia egy nemzeti viseletbe öltözött lovasbandériuma állt fel. Mielőtt a vonat berobogott, Jorga miniszterelnök a peronon hosszasan beszélgetett Argetoianuval és Ghicával. A miniszterelnök kitűnően néz ki, láthatólag meghízott, amióta kormányon van. Az arca sokkal nyugodtabb, mint azelőtt. Süttérő ruha van rajta. Argetoianu belügyminiszter fekete zakót, széles szűrkecsikos nadrágot és szalmakalapot visel, amit azonban leginkább a kezében tart. A nagy melegtől mindketten fáradtaknak látszanak. Mellettük áll Ghica külügyminiszter, világos barnaruhás sovány férfi, ősz hajjal, nagy homlokkal. Rendkívül élénk szemei vannak. Itt van ezenkívül még egy sereg magasrangú katonatiszt, akik között sok a görög származású, valamint görög papok és polgárok.

A Simplon-expressz menetrendszerűen érkezik. A csupa hálókocsikból álló vonatnak a negyedik vagonjából száll ki Venizelosz. Azok, akik neve és politikai szerepe után valamilyen hatalmas, impozáns, markánsarcu embert vártak, csalódtak. A híres görög államférfi kedves, egyszerű, inkább törékenynek mondható, hajlékony alak. Az első, ami szembeütött rajta: — a mosolya. Állandóan mosolyog. Kis hegyes fehér szakáll van, papszem. Szűrke zakót, puha kék inget és sajátjából való gallért hord, kék nyakkendőt. Mögötte kísérei jönnek.

Elsőnek Jorga siet elébe. Ugylátszik, már találkoztak régebben is. Mint jó ismerősök üdvözlnek egymást. Ezután Argetoianuval és Ghicával kezeli. Jorga rövid francia beszédet mond, közvetlenül mellette állva, szinte a fülébe. Halkan, nagyon keresetlen szavakkal. Utána rögtön egy, a román hadseregben szolgáló görög katonatiszt jelentkezik Venizelosz előtt. Összeacsapja a bokáját, kezét a sapkájához emeli. Ez már görög nyelven intéz szavakat a vendéghez, aki változatlanul mosolyog, talán kissé melegebben. Ugyanez a tiszt azután elvezeti a peronon sorbanálló többi görög származású román katonatisztet előtt. Venizelosz

mindegyikükkel kezét fog, ugyanakkor mindegyik tiszt a nevét mondja. Még további civilbemutatók következnek, majd Jorga ismét Venizelosz mellé áll és az elsőosztályú vágótermen keresztül megindul vele az állomásépület elé, hogy autóbá szálljanak. Nagy hurrázás hangzik. A lovasbandérium és az összegyűlt civil-görögök éljenzik távoli hazájuk miniszterelnökét. Most hallani hangosan az első görög szót is:

— Zito!... Zito!... — egymásután, nagyon lelkesen. A görög „éljen”.

Jorga közös autóbá ül Venizeloszsal, mögéjük rögtön bekanyarodik a lovasbandérium, azután Argetoianu és Ghica miniszterek gépkocsija következik, majd egy hosszú sor más autóbá.

Az első stációja Venizelosznak Brassóban a görög egyházközség kis temploma. Az udvar erkélyei tömve görög leánykakkal és fiukkal, magán az udvaron nemzeti viseletbe öltözött görög leányok és asszonyok színpompás látványa. A legfőbbjüknél a fején hosszú fehér fátyol, ruhájuk súlyosan megrakva arany és ezüst díszekkel. Újra lelkes éljenzés, amikra Venizelosz kedves kezintéssel felel. Fenyőgalyakon lépünk be a templomba.

Azonnal megkezdődik a görögnyelvű istentisztelet. Orgona szól. Majd Evangelidisz görög archimandrita, aki szintén Bukarestből jött Venizelosz elébe, hosszabb beszédben köszönti vendégüket. Örömeinek ad kifejezést, hogy Venizelosz eljött távolban élő fajtestvérei közé és kéri, fogadja ezért valamennyi Romániában lakó görögnek a háláját.

Az istentisztelet után Jorga hátravezeti Venizeloszt a templom kis temetőjébe. Itt azok a görögök nyugszanak, akik századokkal ezelőtt a törökök elől menekültek. Majdnem mind hercegek és hercegnők, csupa előkelőségek. Brassó a legészakibb pont, ahova akkor görögök eljutottak. Akkor alapították az itteni egyházközséget is, amely ma körülbelül száz lelket számlál.

Jorga olvassa le Venizelosznak a sirfeliratokat. Franciaúl magyarázza:

— Ez itten Brancoveanu hercegnek a sirja és a testvéré, Ileana hercegnőé. Ennek a Brancoveanunak az apját elepenen elégették a törökök 1809-ben. Akkor bosszút fogadott és rengeteg pénzzel támogatja az idemenekült görögöket, hogy harcolhassanak a mohamedánok ellen...

Argetoianu, aki Jorga mellett áll, nem ismeri ezt a történetet. Valamit kérdez Jorgától, hogy az a Brancoveanu-e ez.

akit ő gondol. Jorga neki külön elmagyarázza.

Venizelosz egészen közelmegy a sirokhöz, nézi a feliratokat, — és most is csak mosolyog. Rendkívül meleg, okos kedvességgel. Inkább francia benyomását teszi.

Csak néhányan állunk a két miniszterelnök mellett, köztünk egy brassói görög asszony, aki áhiattal figyeli Venizelosz minden mozdulatát.

Egy óvatlan pillanatban hátul feléje nyújtja a kezét és megsimogatja a kabátját.

A temetőből kifelé indulunk. Venizelosz előre akarja engedni Jorgát, aki azonban elhárítja:

— Nem, nem... most Ön a mi vendégünk.

Ahogy Jorga és Venizelosz egymás mellett újra kilépnek egy kis kapun a templom elős udvarára, hirtelen szemükbe kattan egy fényképezőgép. Önkéntelenül megtorpannak, a felvétel már kész is van. A fényképező félreáll és mentetözve utat nyit, mintha azt mondaná: tessék, most már mehetnek.

— Zito!... Zito!... — hallatszik újra az erkélyekről és az asszonyok ajkáról. Venizelosz fokozott mosollyal nézi a szép, csillogó görög nőket.

Még a könyvtárba mennék be, ahol ezer darab értékes görög könyvet, régi festményeket és egy páncélláda sok pénzt és ékszert őriznek. Ahogy Venizelosz és Jorga átlépték a küszöbét, bezárul az ajtó, többet senkit nem engednek be.

Miért jött Venizelos?

Bukarest, augusztus 20.

A bukaresti sajtó egyre nagyobb jelentőségűnek tartja Venizelos romániai látogatását. A diplomáciai körök megítélése szerint a görög miniszterelnök színe, illetve bukaresti tartózkodása olyan kelet-európai külpolitikai akciók bevezetését jelenti, amelyek nagy kihatással lehetnek a balkáni államok gazdasági helyzetének kialakulására.

Kiszivárgott hírek szerint Venizelos egész határozott formában fogja vetni a Balkán-federáció tervét.

Elképzelése szerint, amint ez diplomáciai körökben már tárgyalódott is, a legszorosabb gazdasági együttműködésre lenne szükség a balkáni államok között. Ennek gyakorlati megvalósítására a legszerencsésebb formának tartja a preferenciális vámrendszert, ami az egymásra utalt országok között a legsűrűbb árucserét tenné lehetővé.

Ezzel a kérdéssel függ össze a másik fontos probléma is, amely már világpolitikai horizontokat érint. Franciaország a legutóbbi

időben megpáltoztatta a szövettel szembeni eddigi magatartását, sőt késznek mutatkozik arra is, hogy francia tőkét bocsásson Oroszország rendelkezésére. Olyan lépés ez, amely világpolitikai fordulópontot jelenthet. A balkáni államoknak, mint Oroszország legközelebbi szomszédainak és Franciaország barátainak, föltétlenül meg kell találniuk a maguk szerepét ebben az új politikai koncepcióban.

A kiszivárgott hírek mindenképpen erősíteni látszanak ezeket a föltételeket. Ezek szerint ugyanis Venizelos olyan határozott indítványokkal jön franciaországi üdüléséből, amelyek már nem idegenek a román kormány előtt sem.

Többek között javasolni fogja azt is, hogy a balkáni államok, esetleg úgy, mint Balkán-federáció, tegyenek ajánlatot Oroszországnak a kölcsönös gazdasági megemlémadási szerződés megkötésére.

Bizonyos, hogy nem egyszerű udvariassági látogatásról van szó, hanem sokkal többről.

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

A pénzpiaci események miatt:

Rendkívüli ülészsakra hívják össze a parlamentet?

Új intézkedések megtételére kér felhatalmazást a kormány a parlamenttől és betérjeszti a szesz és cukor monopolizálására vonatkozó javaslatokat

Bukarest, augusztus 20.
Bukaresti politikai körökben egyre határozottabb formában tartja magát az a hír, hogy a kormány rövidesen össze hívja a parlamentet rendkívüli ülészsakra. Ezen a rendkívüli parlamenti ülészsakon a kormány néhány olyan törvényjavaslatot akar betérjeszteni, amelyek összefüggésben állanak a pénzpiaci teljes szanálására irányuló intézkedésekkel.

Mértékadó helyen ezzel kapcsolatosan a következőket mondották a B. L. munkatársának:

— Ha a kormány a rendkívüli ülészsakat összehívja, ami valószínű, bár erre vonatkozólag még semmilyen hivatalos kijelentés nem hangzott el, — a kormány be fogja terjeszteni azokat a javaslatokat, amelyek a pénzpiaci rendjének és nyugalmának biztosítására szükségesek tart. Ezek között egy olyan javaslat is parlament elé kerül, amely, ha törvényerőre emelkedik,

lehetőséget ad a kormánynak arra, hogy az eddigigél nagyobb befolyást gyakorolhasson a rendkívüli pénzügyi intézkedések megtételénél.

— A pénzpiaci most nyugodt, ami azt igazolja, hogy a kormány és a Banca Nationala által fogantatott intézkedések megtették a maguk jótékony hatásukat, mégis egyes pénzügyi körök megítélés szerint szükség volna olyan generális intézkedésekre is, amelyek főleg az államgazdaságra vonatkoznak.

Igy szükség volna arra, hogy a szesz és a cukor monopoliumát is teljessé hozzák

és, hogy az erre vonatkozó törvényt már a mostani rendkívüli parlamenti ülés szavazza meg. Argetoianu pénzügyminiszter már el is készítette a szeszmonopoliumra vonatkozó törvényjavaslatát, amelyet azonban véglegesítés előtt még le akar tárgyalatni az érdekelt gazdasági körökkel. Argetoianu miniszter azt hiszi, hogy

egyedül a szeszmonopolium két milliárdos évi bevételt hozna az államnak, ami nem is túlzottan reményteljes beállítás, mert a feketeszsz előtt az állam a szeszilletékből ilyen összeget körülbelül be is vett, a feketeszsz azonban ezt az állami bevételt tavaly 500 millióra csökkentette le, ebben az évben pedig a szeszadóbevétel a tavalyinál is jobban lecsökkent.

UJRA ESEMÉNYTELEN A PÉNZPIAC.

Amint már tegnap jelentettük, a fővárosi nagybankok szindikátusa olyan értelmű határozatot hozott, hogy a bankok szállítsák le a látra szóló betétek kamatát, mégpedig maximálisan öt százalékra.

Az erre vonatkozó tárgyalások a szindikátus és a többi bankok reprezentánsai között folyamatban vannak. Ugyancsak ebben a kérdésben ülést tartott a Banca Nationala igazgatótanácsa is.

A belföldi pénzpiaci egyébként változatlanul nyugodt, sőt eseménytelen. Az effektív valuták árfolyama némileg csökkent, ami a kereslet lanyhulásával magyarázható. Így a dollár 473 50 lejre, a 72 50 lejre esett vissza.

A Berkowitz-bank fizetőképzetlenségi ügyében a helyzet egyelőre még változatlan. A törvényszéknek holnap kellene döntenie a kényszerregezési kérés ügyében, azonban

minden valószínűség szerint újra el-

fogják halasztani a kényszerregezési tárgyalást, mert a Banca Nationalával a hitelfolyósításra vonatkozó tárgyalások még mindig nem fejeződtek be és nem zárultak le.

Tegnap a Berkowitz-bank tulajdonosai, a Berkowitz-fivérek, megjelentek Manoi-lescu bankkormányzónál, aki kijelentette, hogy

a Nemzeti Bank addig nem folyósíthatja a banknak a kilátásba helyezett 150 millió lejes kölcsönt, amíg a bank az

összes hitelezőkkel meg nem egyezett. Manoi-lescunak ez a kijelentése meglehetősen viaszatetszt szült, úgy pénzügyi körökben, mint a bank betétese és hitelezői között, azonban remélik, hogy ha a törvényszék a kényszerregezési tárgyalást újra elhalasztja, pár napon belül sikerülni fog a banknak az összes hitelezőkkel az egyezséget létrehozni, miután a Nemzeti Bank kormányzója nem térhet ki többé a 150 milliós kölcsön azonnali folyósítása elől.

A gazdasági válság dikál

A minisztertanács jóváhagyta

Argetoianu rendkívüli pénzügyi intézkedéseit

Nem engedik be az országba Huszár Károlyt és Bangha páterit

Bukarest, augusztus 20.
A gazdasági problémák elsőbbsége uralta azt a nagyfontosságú minisztertanácsot, amelyet a kormány tagjai tegnap délután Szinájában, az ottani kolostor muzeumi termében tartottak. A minisztertanács a szabadságon, illetőleg hivatalos köruton levő Jonescu-Sisescu, Stefanescu-Amza, Rascanu és Pop Valér dr. miniszterek kivételével részt vett a kormány valamennyi tagja.

Noha a minisztertanács tárgyalásairól a sajtóra erősen neheztelő Jorga miniszterelnök kifejezett utasítására a szokástól eltérően, nem adtak ki hivatalos jelentést, mégis sikerült a következőket megtudni:

A három és fél órán át tartott ülést nagyrészt Argetoianu pénzügyminiszternek a pénzügyi intézkedéseire

foganatosított intézkedéseiről szóló beszámolója töltötte ki.

A pénzügyminiszter behatóan ismertette a pénzügyi helyzetet, s rámutatott arra, hogy sikerült elejét venni a válság elmérgesedésének s megnyugtató a pénzpiacot, úgy hogy ma már ismét normalizáltaknak tekinthetők a viszonyok.

Argetoianu expozéja mély benyomást keltett s ennek hatása alatt

a minisztertanács egyhangulag jóváhagyta rendkívüli intézkedéseit,

s felhatalmazta azok életbeléptetésére, majd pedig megbízta a pénzügyminisztert, hogy a megfelelő törvényjavaslatokat készítse el a parlamenti ülészsakra.

Gabona-törvény és a kenyérbérlő

Ezután a gabona-értékesítésről, kiviteléről és kenyérbérlőgről szóló törvény eddigi eredményeit tették vizsgálat tárgyává. Radin földművelésügyi államtitkár kifejtette, hogy a törvény elérte célját, amennyiben alkalmazása óta például csak Cseh-szlovákiába 4 ezer 500 vagon gabonát vittek ki, ami a kiviteli prémiumnak köszönhető.

Vasilescu-Carpen ipar- és kereskedelemügyi miniszter a különböző gazdasági és kereskedelmi tárgyalások eredményeiről számolt be. A román-görög egyezmény révén életbelép, a román-olasz kereskedelmi tárgyalások sikeres befejezés előtt állnak, s emellett most már komoly remény van arra is, hogy

az óceántuli országok hozzá fognak járulni azokhoz a kivételes kedvezményekhez, amelyeket a német-román egyezmény a román gabona részére biztosít.

Ausztriával is hamarosan létrejön a kereskedelmi szerződés. Végül Vasilescu-

Carpen aláírás végett betérjesztette a gyümölcs-kivitelről szóló törvény végrehajtási utasítását.

Valcovici közlekedésügyi miniszter a Stewart-szerződés megsemmisítésére irányuló tárgyalásokról referált, bejelentve, hogy az ügyet döntőbíró elé viszik. Miután még ismertette utépítési programját, rámutatott arra, hogy a CFR deficitje jóval meghaladja a tavalyit is.

Javaslatokat terjesztett be a vasút helyzetének és a szállítások rendszerének a megjavítására.

Cantacuzino munka- és egészségügyi miniszter rendkívüli hitelekért reszortja számára, amelyekre nézve a minisztertanács részletes jelentést kért tőle.

Metes Stefan belügyi államtitkár tudomására hozta a minisztertanácsnak, hogy az Erdélyi Katolikus Népszövetség közeli kongresszusára számos magyarországi vezető-egyénséget is meghívtak, köztük Huszár Károly volt miniszterelnököt és Bangha Béla páterit, a kik ismert revizionisták.

A minisztertanács elhatározta, hogy megtiltja Huszár és Bangha páter beutazását és a többi magyar személyiségeket is csak abban az esetben enged be az országba, ha ajánlólevelet szereznek be Grigorcea budapesti román követőtől.

Miután még Hamangiu igazságügyminiszter ismertette a bírák jövőbeli előléptetéséről szóló törvényjavaslatát, a minisztertanács Jorga miniszterelnököt, Argetoianu pénzügyminisztert és Ghika külügyminisztert bízta meg azzal, hogy a 18 év óta ismét látogatába jövő Elefterion Venizelos görög miniszterelnököt ma Brassóban fogadják.

A minisztertanács fél 7 óra tájban ért véget.

Bűnügyi eljárás két tanfelügyelő ellen

Nagyvárad, augusztus 20

A nagyváradi tanfelügyelőségen már hosszabb idő óta házivizsgálat folyt. A vizsgálat mögött, hírek szerint, nagyobb szabású visszaélések húzódtak meg, a leleplezés azonban sokáig késett. Nemrégiben aztán maga a vármegyei prefektus vette kezébe a dolgot.

A lefolytatott közigazgatási vizsgálat már biztosabb eredménnyel járt. Megállapítást nyert, hogy Coroi Sándor és Caba Agoston tanfelügyelők hosszú idők óta zsarolták a falusi tanítókat, megvesztegették magukat s az irodai szolgálat terén is számos szabálytalanságot követtek el.

A prefektus elrendelte, hogy a jegyzőkönyvek lezárása után a két tanfelügyelőt adják át az ügyészségnek, mert az elkövetett visszaélések bűnügyi utra tartoznak.

Elkészült

3 fontos adó-törvénytervezet

Bukarest, augusztus 20.

A pénzügyminiszteriumban a szeszmonopolra vonatkozó törvénytervezettel egyidejűleg a következő tervezetek készültek még el:

1. Az egyenesadó módosításáról szóló javaslat.

2. A patenta fixa bevezetéséről szóló javaslat.

3. A globális adó nem eltörlésére vonatkozó javaslat.

Ez az utóbbi tervezet ne okozzon indokolatlan örömet senkiben sem. Az adót magát ugyanis nem törlik el, csak a nevét. Argetoianu tervezete szerint ugyanis a globális adót egyszerűen leolvassszák az egyenes adókba. Az adók összege semmivel sem lehet kevesebb az eddigieknél, sőt az összeolvasztás során bizonyára mód kínálkozik a burkolt emelésre is.

A tervezet szövegét a pénzügyminiszterium rövidesen nyilvánosságra hozza.

Öngyilkos lett Boleantu Valér, volt temesmegyei prefektus

650 ezer lejt adott át nyugta nélkül Bocu volt kormányzónak és rajta akarták behajtani

Temesvár, augusztus 20.

A bánsági volt tartományi igazgatóság, illetve Bocu Sever volt kormányzó körül zajló botránynak tragikus sorsu halalos áldozata van:

Boleantu Valér dr., volt temesvári prefektus, a jugoszláviai Versecen, ottlakó sógora lakásán fűbelölte magát.

Általános vélemény szerint Boleantu teljesen ártatlan áldozata ennek az egész csunya botránynak. A volt prefektus szegény ember volt, az is maradt, lemondása után, mint vagyonatlan ember vonult vissza Dettára, ügyvédi irodát nyitni. Mégis az életével kellett megfizetni azt, hogy Bocu igazgatása alatt volt prefektus.

Beavatott egyének Boleantu dr. öngyilkosságát és annak körülményeit a következőkben világítják meg: A Bocu Sever ellen indított vizsgálat folyamán megállapítást nyert többek között az is, hogy

Boleantu 650.000 lejt adott át a volt kormányzónak, anélkül, hogy erre nézve szabályszerű kiutalást kapott volna.

Ez az összeg ennél fogva nem került elkönyvelésre a vármegye adminisztrációjában. A volt prefektus, aki teljesen ártatlannak érezte magát Bocu manipulációiban, bár teljesen jóhiszeműen és a kormányzónak, mint felettésem szöbéli rendeltetere fizette ki a szóbanforgó összeget, saját reputációjának megmentése céljából vállalkozott arra, hogy visszafizeti ezt az összeget. Miután saját maga nem rendelkezett ekkora összeg felett, Versecen lakó sógorától akarta megszerezni a 650.000 lejt. Reményei azonban nem váltak valóra, mert sógorától nem kapta meg a kívánt összeget. Az öngyilkosságot előlőtti elkeseredésében követte el.

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSO

Ma csütörtökön, utoljára világszenzáció. Német, éneklő, beszélő, világatrakció.

Jean Kiepura

a világ legelső énekesének filmreke:

„A forróvérű város”

BRIGITTE HELM. GEORGE ALEXANDER, TRUDE BERLINER.

Csodás Western-beszélőgép.

Holnap, pénteken

a legcsodásabb és a legnagyobb

Harold Loyd

HANGOS FILMSLÁGER

az első beszélő HAROLD LOYD film

Nem Ovidius, csak egy ókori tőkepénzes...

**A száműzött poétának semmi köze sincs
a konstancai ásatásokhoz**

Bukarest, augusztus 20.

A halhatatlan római költő, örök álomra hajtva babérkoszorús fejét, nem gondolta volna, hogy állítólagos sírjának feltárásával belenyulnak sokszázados tulvilági nyugalmaiba. Csendesen verselgetett az égi mezőkön és beérte azzal, hogy a gimnázisták — noha többnyire nem a leghizelgőbb jelzők kíséretében — még mindig emlegetik nevét. Elképzelhető volt meglepetése, amikor egy újdonsült halott hírül vitte neki, hogy a földi utaságok tele vannak nevével azon alkalomból, hogy Konstancaiban megtalálták a koporsóját.

A régészeti szenzációt egy vakbuzgó riporter kürtölte világgá, aki sietett „gyanuját” lapja hasábjain közölni. A felfedezés meglehetősen port vert fel. A rövid, de annál érdekesebb hírt átvették a világlapok is. A nagybecsű leletről szóló cikkeket nem kerülték el Sulmona város polgármesterének érdeklődését sem... Városában koptatta el annakidején a kis Ovidius első szándáljait s ezért kötelességének tartotta, hogy azonnal átiratot intézzen Konstanca polgármesteri hivatalához, amelyben tüzetes felvilágosítást kért a történelmi jelentőségű ásatásra vonatkozólag. Számos olasz régész állt már utrakészen, hogy a „tomisi számkivetett” sírjához zarándokoljon, mikor megérkezett a konstancai polgármester válasza, amely szakértői véleményre támaszkodva, udvariasan megátolta az olasz régészek modern népvándorlását Konstanca felé. *Sírnak ugyan sír volt a lelet, de korántsem Ovidius sírja.*

A külföldi lapok, amelyekhez cáfolat nem érkezett, szívesen ringatták magukat még hosszú ideig a színes illúzióban, hogy egy szarkofágot ástak ki Konstancaiban, amely a klasszikus költő földi maradványait rejtje magában. A „Temps” ékeshangon adott hitelt a kőszá hűreknél, és örült, hogy szenzációkért libegő olvasóinak, a világválságról szóló hírek helyett ilyen tudományos püspökfalatot találhat fel.

Bratescu professzor, csernovicei egyetemi tanár, aki az ásatásokon személyesen részt vett, már nem tudta az újból szo-

pott, de szenzációvá dagadt hír terjedését megakadályozni. Most közli csak cáfolatát egy bukaresti lapban, midőn a lelet körül kavargó hullámok már jóformán lecsitulnak. A szenzációknak is megszabott életkoruk van...

A nyolc mázsát meghaladó súlyú szarkofág, melynek oldalait jelképes ornamentikák díszítik, nem hinnénk, hogy

különbözőbb figyelmet érdemelne, mint a nagyszámban talált ezidőből származó síremlékek. Mindenesetre tehető ember volt, aki ilyen jóménőségű maradványból csináltatott sírkövet magának. Bratescu professzor véleménye szerint, aki a síremléken látható jelképes reliefekből szűri le megállapításait, a szarkofág egy ókori tőkepénzes hamvait őrzi.

A síremlék domborművei között egy kétágu — láncoskákra függő — réteg fedezhető fel, amely valószínűleg az egykori polgár üzleti kellékét örököltette meg.

Ovidius temetése bizonyára sokkal egyszerűbb keretek között ment végbe.

A római költőnek, aki a száműzötték kenyerét ette, bajosan csörgött annyi pénz a tőgájában, hogy ilyen fényűző műtőbe szálljon alá pihenni.

Ha valamelyik hive, egy nagylelkű gesztussal síremléket csináltatott volna a költőnek, bizonyára ráparancsolt volna a

szobrásra: Ugy forgassa azt a vésőt, ha költőt megillet. Vessen rá egy lantot a sírban!

A szarkofágon természetesen nyoma sincs olyan szimbólumnak, amely egy költőt megillet. De miért is volna? Rómaiak is azt számítják, hogy mennyi pénzt tudott volna keresni, ha a Párkák nem szakították el élete fonálát és ha rönk szakad a bankjára.

A szarkofág értékét egy szakértő két százezer olasz lírára becsüli, ami ma tekintélyes összeg. Ennyi haszon tehát mindenesetre van az ásatásokból...

Ovidius egyelőre tovább pihen addig, amíg újból rá nem fogják egy síremlékre, hogy az övé, ami pedig a tapasztaltakból okulva, könnyen előfordulhat.

Hát érdemes meghalni? Így akarnak keresni a szegény költő.

Nemes Ferenc.

„Meghaltak! Ők azok, akikről a rádió beszélt”

**EGY SZOMBATHELYI ÖREGUR TRAGÉDIÁJA, AKI A RÁDIÓBÓL
TUDTA MEG, HOGY LEANYA ÉS VEJE SZINTÉN ELPUSTULTAK
AZ AUSZTRIAI VASUTI SZERENCSETLENSÉGNEL**

Szombathely, augusztus 20.

A borzalmas ausztriai vasuti katasztrófa magyar áldozatai közé tartozik, amint már megírtuk, Vály Lajos szombathelyi vasuti főmérnök és fiatal felesége.

Most szaporodott az áldozatok száma Vályné 82 éves édesapjával, aki a katasztrófa hallatára, elveszítette eszméletét s azóta is öntudatlanul fekszik. Orvosi véleménye szerint már magához sem tér: a borzalmas hír felemész-tette az öregur egész életét.

Az öregur külön tragédiája megrázdító külső körülmények között következett be. Hozzá tartozói természetesen mindent elkövettek, hogy a katasztrófa híre ne érje előkészítés nélkül. A lapokat eltávolították, a látogatókat figyelmeztették, hogy valahogyan el ne szólják magukat. Csak a rádióról feledeztek meg. Hétfőn este az öregur bekapcsolta a rádiót. Budapest már megkezdte a hírek bémondását. Az öregur csak ennyit hallott: „...Lajos és felesége meghaltak”. Nyom-

ban a vejére és a leányára gondolt Nagy nyugtalanság vett erőt rajta, a rádió azonban már másról beszélt. Akkor érkezett meg Aradról Vály fiúve. Azért utazott Szombathelyre, hogy óvatosan közölje fiúve apósával, a borzalmas szerencsetlenséget. Egyelőre csak annyit árult el, hogy a vonat kisiklott s „Lajosnak mindkét lába eltört, de már jobban van...”

Tovább nem beszélhetett. Az öregur felsikoltott:

— Meghaltak! Ők azok, akikről a rádió beszélt. Lajos és a felesége...

Osszeesett és elveszítette eszméletét. A szívműködése egyre gyengül.

Az osztrák hatóságok egyébként közölték a magyar hatóságokkal, hogy a vizsgálat teljes befejezéséig nem adják ki a holttesteket. Így aztán a fiatalpart szállító kocsik csak szerdán délelőtt érkeztek Szentgothárdra magyar területre. Szombathelyen valószínűleg csak pénteken temethetnek. Lehet, hogy akkorra már háromra szaporodik a szombathelyi áldozatok száma.

Snowden bukását jósolja az angol sajtó

London, augusztus 20.

A polgári sajtó nem osztja a felhívatalos „Daily Herald”-nak azt a megállapítást, hogy az új adómelesek és a tiszteztalékos behozatali vámkor nem befolyásolják a közvélemény bizalmát a kormány iránt és hogy a hangulat bizakodó. A polgári sajtó korántsem optimista és heves szocialista beháborút jósol. Ennek az eredménye, a „Daily Mail” szerint, Snowden bukása lesz.

— ALUMINIUM GYURU A FECSKE

LABÁN. A brasói Kocsis András és fia, fűrés- és parkettgyár istállójában Puiu Aurél, a cég tagja, érdekes felfedezést tett tegnap. Egy már az egész nyáron ott fészkelő fecske egyik lábán kis alumíniumgyűrűt vett észre, melyen rajta volt a madár száma: 65.263, s ez a felírás: Biolog—Helgoland. Puiu Aurél most érkezésbe lép a helgolandi ornitológiai intézettel, hogy tudassa a fecske hollétét. Mióta a helgolandi füstfecske Brassóban, a fűrésztelepen van, már két rend fiókája is született.

TOLNAY AKOS

Párisi nyarak

*

Páris, augusztus 19.

Mostanában igazi, remek párisi nyár járja erre-felé. Naponta legalább ötször esik az eső, közben hideg szélke fujdogálnak és a meteorológiai intézet boldogan adja ki esténként a mindig azonos szövegű jelentést: felhős idő, itt-ott világozik, délnyugatról esők, egyébként változástól nem igen kell tartani. Mindez azonban nem gátolja a párisiakat abban, hogy ne tartsák igazi nyárnak ezt az augusztust. Ugy vannak ők az időjárással, mint a cigarettájukkal. Azt mondják róla, hogy ez a legjobb a világon (igaz, hogy a cigarettájuk — például nagygyar mértékkel mérve — szinte szívatatlan). Hogy pedig mindezt rá is duplázzanak, feljegyzem, hogy egy francia barátom, aki a napokban tért vissza Newyorkból, szó szerint a következőket mondta:

— Igazán gyönyörű volt az utazás, érdekes, izgalmas, de kedves öregem, az amerikai klíma bizony kibírhatatlan.

Erre csak azt feleltem, hogy igaza van. Mert igaza is van. Hiszen nincs boldogabb ember a világon a lakópatriótánál.

Könnyű ugyanis kigúnyolni a franciákat, hogy ők semmiféle a világon nem akarnak tudomást szerezni, ami a francia életén kívül esik. Ellenben nehéz őket utánozni. Persze, legalább is egy bizonyos mértékig temperamentum dolga az egész. De nemcsak a temperamentum. Van ebben valami akarat, előre elhatározott elem is. Össze tudják szorítani a fogukat, meg tudják állítani a fantáziájukat és korlátozzák magukat még akkor is, ha az intelligenciájuk mást is sugalmaz nekik.

Teljesen helytelen dolog volna ugyanis, ha elhítenénk magunkkal, hogy a franciák olyan oktan és rövidlátók, hogy szívóbb lennének mindent, ami nem francia. Elvégre való az, hogy a francia ember nem nagyon lelkesedik az utazásokért, nem nagyon szeret idegen nyel-

ven beszélni és lehetőleg nem eszik idegen nemzetek kosztjából, ellenben az is igaz, hogy ha a francia elkezd utazni, akkor izléselesen, éles szemmel, okosan és felkészülten utazik és az is tény, hogy az utóbbi időben talán sehol a világon nem jelent meg annyi könyv utazásokról, exotikus felfedezésekről, idegen fajtákról, mint éppen Franciaországban. Tehát igenis, hogy van bennük egy bizonyos adag érdeklődés, de ezt az érdeklődést korlátozni tudják és mindig össze tudják egyeztetni az érdekeikkel. Az érdekeik pedig most is, mint már évtizedek óta, azt követelik, hogy otthonmaradjanak.

Othonmaradni pedig olyan argyali formák között tudnak, mint egyetlen más náción sem. Így aztán akárkivel is találkozik mostanában Párisban, nem hallok egyebet, minthogy itt éppen olyan jó nyaralni, mint mondjuk Itáliában, vagy a svájci hegyek közé. Erőnek-erőjével bebizonyítják, hogy Páris tulajdonképpen nyáron szép és főleg augusztusban, amikor a párisiak a régi szokásukhoz híven el szoktak menni nyaralni — valamilyen francia üdülőhelyre...

Hogy esik folyton az eső? A párisi ember megszokta az esőt, mint ahogy az olasz megszokta a forró napsugarat. Hogy hideg van? Egy kis hideg azért még nem rettent el az embereket attól, hogy változatlanul ne hordják a sötét ruháikat, mint télen, vagy rekkenő hőségben. (A franciák ugyanis ragaszkodnak a sötét ruhákhoz, mint ahogy mi ragaszkodunk nyáron a fehér nadrághoz.)

Ilyen körülmények közt bizony be kell vallanom, hogy az utazási meséimmel alaposan vízbe estem. Mert jó magyar szokás szerint szerettem volna előadni a barátainak, hogy mi mindent is láttam az elmúlt öt hét alatt. Szépen elkészítettem a mondатаimat, elhatároztam, hogy enyhén bár, de kritizálni fogok, megmondom, hogy például mindegyik milyen remek kiszolgálás van, nem úgy, mint Párisban, ahol a vendégeket kutyákként kezelik a pincérek és, hogy Deauville a maga zordon éghajlatával elbűvöl a Lidó mellett, mert a fürdőhely arra való, hogy fürödjék az ember, már pedig Deauvilleben néha évekig

nem lehet fürödni, de mindez nem sikerült elmondanom. Egyszerűen süket fülekre és kiábrándult arckifejezésekre találtam. Egy ideig még csak igyekeztem uszni az ár ellen, de később feladtam a reményt és szépen, észrevétlenül megadtam magam a sorsomnak. Belekapcsolódtam az ő beszélgetéseikbe és lassanként el is felejtettem, hogy utazásból tértem vissza.

Az ilyesmi hosszantja egy kissé az embert, de be kell látni, hogy felmérhetetlen erő is van benne. Mert ha például nálunk is az emberek becsuknák a füleiket, és értelmetlenül néznének vissza, a mikor valaki a külföldi világ szépségeit kezd lefesteni előttük, talán a mesélők leszoknának egy kissé az utazási tapasztalataik fitogtatásáról és éppen úgy, mint én tettem itt, szó nélkül belekapcsolódnának abba az életbe, amelyik végeredményben az övéké éppen úgy, mint azoké, akik nem tudtak utazni.

Igy egyszerre csak ki lehetne kapcsolni a nyári uti-lázak egyik legfontosabb táplálékát: a sznobizmust. Már pedig tudjuk jól, hogy az emberek nem kis részét éppen ez a sznobizmus hajtja a külföldi fürdőhelyek felé és nem a belső szükséglet. Azok ugyanis, akik tényleg ellenállhatatlan lelki szükségéből, tanulmányvágyból stb. utaznak, hazatérésükkor ugysem fitogtatják a tapasztalataikat, hanem egybeűtött értékesítik azokat.

Újból is hangsúlyoznom kell, hogy a franciák álláspontja nem mindenben lelkesítő. Elvégre ők még igazán tehetnének, hogy utazzanak és megismerjék egy kissé azoknak a népeknek körül-

ményeit, amelyekkel minduntalan politikailag és gazdaságilag dolguk van.

Ellenben ha mélyebben vizsgáljuk az álláspontjukat, úgy szimpatikus és mindenekelőtt hasznos az, hogy nem hajlandók belemenni abba, hogy külföldön minden érdekesebb, jobb, szebb és értékebb, mint otthon. Szimpatikus, mert nem engedig elburjánozni a sznobizmust. Szimpatikus, mert nem adnak alkalmat arra, hogy valaki a vagyoni kiváltságát fitogtathassa. Legfőként pedig hasznos, mert minden pénzüket belföldön költik el és ezzel nem rontják a kereskedelmi mérlegüket.

Mert a franciák nemcsak a párisi esőt látják csodálatos szőpnek, nemcsak arról vannak meggyőződve, hogy Deauville a legszebb fürdőhely a világon, hogy a Jura vadregényesebb a Dolomitoknál, hanem ugyanilyen erővel, akaratlansággal és meg nem alkuvással hittek még az infláció idején is abban, hogy a francia frank a világ legjobb pénze. Hittek benne és tartották. Nem vettek érte sem angol fontot, sem dollárt, sem svájci frankot, hanem betették a harisnyájuk fejébe, vettek rajta nemzeti kölcsönöket, vagy kamatra elhelyezték a bankban.

Ha az ember a Banque de France pénzéje felé kacsintgat, bátran megkérdesheti, hogy kinek is volt hát igaza? Ugy hiszem, hogy erre csak egy felelet van. Mert az igazság az, hogy ha valaki franciá, úgy szeresse az esőt, a reggeli ködöket, az augusztusi hideget, szóval ezt a szép nyarat, amelyik a párisiak szemében a legszebb a világon.

ASTRA MOZGO BRASSÓ

JÖN: **MAX SCHEMLING és YOUNG STRIBLING**
boxmérkőzése a világbajnoki címért.

A 15 teljes kör, az utolsó kör lassított felvételekkel, 1 óra hosszat szalad, ugyanannyi ideig, amennyit az élet-halál harc tartott.

Óriási sportszenzáció!

Hírek

Töröm a fejemet

LON CHANEY EMLÉKEZETE*)

Emlékszem... püpos egyházi voltál
Harangkötélbe kapaszkodó,
A Notre-Dame lépcsőin loholtál
Lilhegve, mint szörny Quasimodo.

Kísértéttel az operabálon
Riadtan fordultak ott is el
Olyan voltál, mint lidérces álom
Ember, aki halálját visel...

Pojácát játszottál, kit pofoztak,
Am ajkodon görcsös, torz vigyor,
Vagy, mint bénát, toloszéken hozták,
Majd új szerepre került a sor.

Meghaltál, de lelkes közönséged,
Nem felejtí rövid földi harcod,
Ma is gyakran felidéznek téged
S emlékeddel, híres arcod."

NEMES FERENC

*) Lon Chaneynek, a tavaly elhunyt híres
amerikai jelmezzinésznek most van halálzó-
rá-évfordulója.

— Pop Valér Marosvásárhelyen. Tu-
dósítónk jelenti: A marosvásárhelyi pre-
fektúrához csütörtökön leirat érkezett
Pop Valértól, amelyben bejelenti, hogy
a hét folyamán, 22-én, vagy 23-án meg-
látogatja Marosvásárhelyt. Az országos
közúti levő erdélyi miniszter a köz-
igazgatási reform alkalmazását tanulmá-
nyozza s ugyanakkor meghallgatja a
helyi hatóságok képviselőit is. Pop Valér
fogadtatására a prefektus meglelte az
előkészületeket.

— LEÉGETT A NAGYVÁRADAI STERN-
FELE FESZÉKKERESKEDE. Tudósítónk je-
lenti: Csütörtökre virradó éjjel ismeretlen ok-
ból kigyulladt Stern S. Endre festékkereske-
dése. A tüzoltók megkésve vonultak ki, az
üzletet és a benne levő árukat megmenteni
már nem tudták. A kár meghaladja az 500
ezer lejt.

— Pórljár a hivatalos hatalmával
visszalé őrmester. Csíkszeredából je-
lenti tudósítónk: Cozma János, a 2.
vasutas ezred őrmestere, a gyimesköz-
éplöki állomáson teljesít szolgálatot.
Természetesen nagy ur, amint az őrmes-
terek általában lenni szoktak. Szol-
gálati ideje alatt állandóan zaklatja a
csángókat s emiatt számos haragosa van,
amik csak addig respektálják az őrmes-
teri hatalmat, amíg az törvényes. Cozma
János kedden délelőtt a mezőn összetá-
llkozott három ilyen öntudatos hara-
szával. Neki fegyvere volt, a csángók
pusztá kézzel, a tágas mezőn pedig se-
hol senki — gondolta Cozma őrmester,
nogy most megmutatja a hatalmát. De
pórljár, mert a három csángó, Mihók
György, Mihók Fülöp és Balla Dénes
közös erővel leszerelték a dühöngő em-
bert s közrevéve átadták a csendőrsz-
nek. A hivatalos vizsgálat megállapítot-
ta, hogy Cozma János egy előzetes ve-
szekedés miatt akart bosszút állani a
csángókon.

— A KOLÓZSVÁRI EGYETEMRE BEIRAT-
KOZÓK FIGYELMÉBE. Egyetemi ügyekben
szívesen adnak utbaigazitásokat Brassóban, a
jogi fakultáción Gruber József, Juliu Maniu-
utca 65. sz., orvosin: Kéry Béla, Juliu Maniu-
utca 44. sz., tanárin: Orbán László, Felsőfo-
vény-utca 4. sz., kereskedelmi akadémián:
Kiss Vilmos, Hosszu-utca 75. sz.

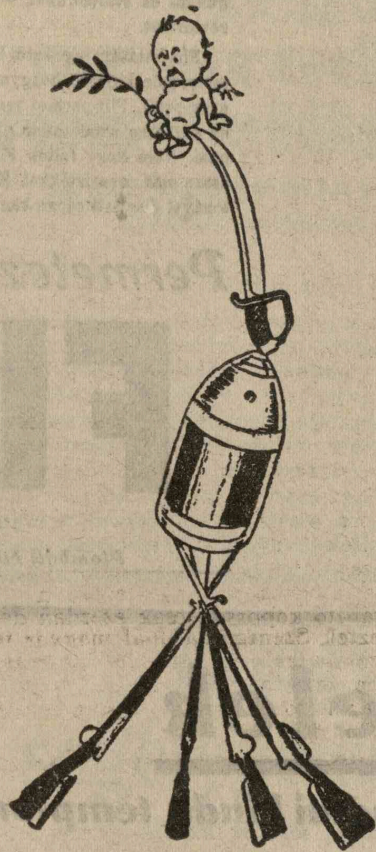
— AZ ÜGYVEDEK IS TILTAKOZNAK A
MINISZTERIUMOK LEZÁRÁSA ELLEN. Bu-
karestből jelentik: A bukaresti ügyvédi ka-
mara elhatározta, hogy memorandummal for-
dul Jorga miniszterelnökhöz, a minisztériu-
mok kapuinak haladéktalan kitérása érdeké-
ben. A fővárosi ügyvédek megállapítása sze-
rint ugyanis rengeteg kára származik a pol-
gárságnak abból, hogy a minisztériumokból
kizárják a nagyközönséget s ezzel a lelkiis-
meretlen kijárok martalékául dobták a jogke-
resők és panaszosok ezreit. Az ügyvédi kama-
ra memorandumát maga a dékán nyújtja át
Jorgának Színájában.

— UJABB HARMINC NAPPAL MEG-
HOSSZABBÍTOTTÁK JOSIF BANKIGAZ-
GATÓ VIZSGALATI FOGLASGÁT. Ma dél-
előtti már hónapok óta zajló Banca Cetatea
ügyben újabb érdekes mozzanat történt. A
vádlás harminc nappal ismét jóváhagyta
és meghosszabbította Josif, a bank igazgató-
jának letartóztatási végzését, ezúttal már
harmadszor. A határozatot azzal indokolják,
hogy a vizsgálat még nem fejeződött be a
bankbukás ügyében.

★ ELJEGYZÉS. Káhn Eszti (Brassó) és
Steiner Jenő (Margitta) jegyesek.

— Letartóztattak egy magyar állam-
polgárt, mert — nem vonult be gyakor-
latra a román hadseregbe. Csíkszeredá-
ból jelenti tudósítónk: Balogh Ágoston
csíkszentkirályi születésű fiatalember
ezelőtt négy évvel utazott ki rendes ut-
levéllel Magyarországra, ahol rövid-
sen állást kapott az Angol-Magyar
Banknál. Állására való tekintettel ma-
gyar állampolgárságot szerzett s most,
négy év után, magyar utlevéllel jött
vissza szülei látogatására. Otthonlétéről
azonban tudomást szerzett a csendőrmes-
ter is és nyomban letartóztatta azzal,
hogy nincs rendben a katonai ügye. Ba-
logh Ágostont ugyanis magyarországi
tartózkodása alatt, mint tartalékos had-
nagyot, gyakorlatra hívták be s miután
nem jelentkezett, kiadták ellene a kö-
rözést. Hiába igazolta most, hogy behi-
vása idején már magyar állampolgár
volt, az őrmester átkísérte a csíkszere-
dai csendőrszárnyparancsnoksághoz, a
mely a brassói hadbírsághoz küldi to-
vább. Brassóban valószínűleg elengedik,
Balogh Ágostonnak azonban valószínű-
leg ennyi is elég lesz az itthoni üdülés-
ből. Jövőben már nem gondol arra, hogy
a maga részéről hozzájáruljon a romá-
niai idegenforgalom föllendítéséhez.

Mai korkép

A szilára alapokon nyug...

— NAGYVÁRADON MELLBELŐTTE MA-
GAT LOGODA KÁROLY MAGYAR ALTA-
BORNAGY SÓGORA. Tudósítónk jelenti:
Két nappal ezelőtti Katona Miklós nagyváradi
40 éves sofför mellbelőtte magát. Súlyos sebé-
vel beszálították a kórházba, ahol ápolás
alá vették s egyben értesítették az öngyilkos-
sági kíséreltet a beteg hozzátartozói. Csak
ekkor derült ki, hogy az öngyilkos sofförnek
Magyarországon igen előkelő rokonsága van,
Nővére Logoda Károly magyar királyi altá-
bornagynak, a szegedi hadtest parancsnoká-
nak a felesége. Katona Miklós érettségizett
ember, mint tiszt szerelt le a világháború be-
fejezésével. Édesapja Csucsán volt körorvos.
A leszerelés után sokáig munka nélkül élt,
végül is sofförnek csapott fel s így kereste
meg sovány kenyerét. Büszkesége visszatár-
totta attól, hogy előkelő rokonaihoz fordul-
jon, pedig az utóbbi időben egyre nagyobb
nyomorúsággal küzdött. Emiatt is kísérelte
meg az öngyilkosságot, ami valószínűleg sze-
rencsés fordulatot ad életének. Szerdán dél-
előtti ugyanis ragyogó autó jelent meg a köz-
kórház előtt. — Logoda Károly altábornagy
küldte sebesült sógora után, akinek a ható-
ságok hamarosan kiadták az utlevelet s így
az autó magával viheté Szegedre.

★ AUTÓ-KIRÁNDULÁS SZEKENBE. je-
lentkezni H. Aronson menetjegyirodában,
Brassó, szombat délig.

— A TEMESVÁRI MAGYARPART ÁLLAS-
FOGLALÁSA A SZINHÁZI KÉRDÉSBEN.
Temesvárról jelentik: Ma délből ült össze Te-
mesváron a Magyarpart bányászati tagozatának
szintgyi bizottsága, hogy állást foglaljon Te-
mesvár színház-ügyében. A szinbizottság le-
szögezte, hogy Temesvár anyagi helyzete any-
nyira legyengült, hogy egyedül, de még
Araddal együtt sem lenne képes egy színhá-
zat elartani. Ép ezért proponálja, hogy Ko-
lozsvár, Nagyvárad, Temesvár és Arad tömör-
üljenek egy szinikerületbe, Janovics Jenő dr.
színházigazgató vezetése alatt, aki már a nagy-
váradi és kolozsvári színházak koncesszióját
megkapta. Janovics igazgatóval szemben
csak az a kívánságuk, hogy Fekete Mihály,
volt temesvári színházigazgatót szerződtesse,
mint rendezőt, vagy mint színészt.

★ SEPSISZENTGYÖRGYI ORVOSI HIR.
Dr. Fuchs László fogorvos nyári szabadságá-
ról visszatért, rendeléseit 8—12, d. u. 2—6-ig
folytatja.

★ FELEMELO OLVASMANY, értékes do-
kumentum, s érdekességében vetekszik bármí-
lyen érdekfeszítő regénnyel Mikes Imre: Er-
dély utja Nagymagyarországtól—Nagyromá-
niáig című kitűnő munkája. A két kötetes mű
ára, rendkívül finom, izléses kiállításban, fűz-
ve 160.—, aranyozott vászonkötésben 200.—
lej. — Brassói Lapok Könyvosztálya kiadása.

— Szivenszurta magát gyógyíthatat-
lan betegsége miatt. Budapestről jelen-
tik: Boltsak János övenkötéses magán-
zó, már hetek óta súlyos betegen fe-
küdt a Szent-István kórház belgyógyá-
szati osztályán. Többször hangoztatta
betegsége alatt, hogy már nem bírja a
szenvedéseket és inkább öngyilkos lesz.
Tegnap délből azonban, amikor a többi
beteg ebédhez ment, Koltak, akinek az
utóbbi időben már türethetetlen fájdal-
mai voltak, elővette a párnya alatt rejt-
tegetett kést és szivenszurta magát. A
szerencsétlen beteg azonnal kiszerve-
dett.

— NAGYVÁRADON BEFEJEZŐDÖTT AZ
IDEGENELLENŐRZÉS. Nagyváradról jelen-
tik: A rendőrség, a sziguranca és a munka-
ügyi hatóságokból alakult bizottság szerdán
befejezte az idegenek ellenőrzésére vonatkozó
munkát. A bizottság általában méltányo-
san járt el, a körzetbe tartozó idegen állam-
polgároknak csak 5 százalékát utasította ki
Románia területéről.

— Ismeretlen holttest az árokban. Ma-
rosvásárhelyről jelentik: Szerda dél-
után Madaras község határában a
csendőrség egy középkorú férfi holttes-
tét bukkanat az országot melletti árok-
ban. A holttest nyaka köré kötél volt
csavarva, ami az öngyilkosság látsza-
tát kelthetné, viszont teljesen érthet-
len, hogyan került a hulla az árokba. A
csendőrség nagy erővel folytatja a
miztikus holttest ügyében a nyom-
ozást, amit egyelőre nagyon megnehezít
az a körülmény is, hogy az ismeretlen
férfi ruhájában semmilyen igazoló írást
nem találtak s így még a személyazonos-
ságát sem tudták megállapítani.

— A robogó autó elé dobta magát.
Pécsről jelentik: Szilva-Nagy István-
né sellyei asszony a nagycsányi orszá-
uton tegnap egy arra száguldo személy-
autó elé dobta magát, amely halálra
gázolta. Tettének oka ismeretlen.

— Szénne égett négy lengyel repülő-
tisz. Varsóból jelentik: Swiec közelé-
ben az ottani repülőiskola egyik Focker-
gépe északi gyakorlatokat végzett,
miközben motorhiba folytán le kellett
ereszkednie. A gép a kényszerleszállás-
nál olyan erővel vágódott a földhöz,
hogy a motorok felrobbantak és lángba-
borították az egész alkotmányt. Két re-
pülőtiszt és két altiszt szénneégett és a
segítségükre siető két civilszemély is
súlyosan megsebesült.

— Új széntlepet találtak Braziliában.
Az európai és északamerikai szénbá-
nyák már eddig is erősen küzdöttek a
tultermeléssel és a világválságban igen
fontos a szénprobléma megoldása. Ezt a
megoldást nehezen segíti elő, hogy —
amint Rio de Janeiroból jelentik — az
Amazon egyik déli mellékfolyójának, a
Rio Xingunak a völgyében gazdag szén-
telepeket találtak. A szén állítólag igen
jó minőségű s egy amerikai tőkével ala-
kult társaság most kezdi meg a bányák
kiaknázását.

★ AZ AUTÓPNEUMATIK-SZAKMABAN
sokat beszélnek a világhírű Goodrich márká-
ú gyártási módszeréről. Ugy értesülünk, hogy
az ugynevezett „Water Cure” gumiabron-
csoknál alkalmazott speciális preparálás foly-
tán, az elért kilométerszámban lényegesen
jobb eredmény mutatkozik. Az összes autók
már régen észrevették és megbecsülik ezeket
az előnyöket, amelyeket az összes Goodrich-
márkájú turakocsi és teherautó-pneumatikok
nyújtanak. Ezek az újfajta abroncsok kap-
hatók a Goodrich S. A. R., Bukarest, Str.
Doamnei 14. cégnél és a cég minden ügynö-
kénél.

— MEGLINCELTÉK A LÓTOLVAJ CI-
GÁNYOKAT, EGY REGATI KÖZSÉG LA-
KOSAI. Bukarestből jelentik: Hét vándorci-
gány egyesült erővel lovakat lopott néhány
gazdától Gálceava községben. A tolvajok me-
ugrottak, de a károsultak utánuk eredtek és
elfogták őket. A faluba érve, a lakosság rá-
támadt a cigányokra és véresre verte őket.
Négy cigány azonnal meghalt, három a ha-
lállal küzd. A verekezés hírére kivonultak a
csendőrök is és csak riasztólővéseket leadva,
sikerült a falusiakat a további vérengzéstől
visszatartani. A vizsgálat megindult.

Törzsde

1931 augusztus 20.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam
207.45, Newyork 514 és egyenget, Lon-
don 2498.50, Páris 2016, Milánó 2691.50,
Prága 1523, Budapest 9002.50, Belgrad
905.50, Bukarest 306, Varsó 57.65, Bécs
72.30.

— Időjárásjelentés. Budapestről táv-
iratozzák: A Meteorológiai Intézet je-
lentése szerint derült, meleg idő várha-
tó, az éjszakai órákban hűvös zivata-
rokkal.

★ AZ „EREVAN”-FELE NAGY SZÖNYEG-
KIÁLLÍTÁSRA megérkezett a negyedik szál-
litmány, gyönyörű színekkel, művészi min-
tákkal. Ne mulassza el az alkalmat, tekintse
még ma meg a gyönyörű, valódi perzsa-sző-
nyeget, amelyeket rendkívül olcsón árusi-
tanak. A kiállítás beléptidő és vételköte-
lettség nélkül megtekinthető. Brassó, Kolo-
sor-utca 36. (Elite-kávéház alatt)

— Tuláságosan ravasz embernek bizo-
nyul a gergyóditrói adóhivatal sik-
kasztója. Tudósítónk jelenti: Megírta a
B. L., hogy Pártiu Miklós ditrói adóhi-
vatali főnök kiemelt a hivatalos kasszá-
ból 360 ezer lejt s aztán feljelentést tett
ismeretlen tettesek ellen. A bevezetett
nyomozás hamarosan tisztázta a valódi
tényállást. Pártiu letartóztatták s ő a
csendőrségen is bevallotta tettét. — Az
ügyészségen azonban visszavonta vallo-
mását, sőt panaszt tett, hogy a csend-
őrök brutalizáltak. Az ügyészségen ter-
mészetesen nem hitték neki, azt azon-
ban, hogy mit csinált az ellopott pénz-
zel, mai napig sem tudták kideríteni. Pe-
dig a nyomozó hatóságokon kívül a
pénzügyigazgató is, akinek a vagyonára
az elmulasztott összeg erejéig büntetői
zárlatot rendeltek el, mindent elköve-
tett az eltűntetett pénz előkerítésére.
Két detektívet hozatott Bukarestből, de
ezek se tudták kivájni Pártiuból, hogy
hová rejtette a pénzt. Most újra a csend-
őrség nyomoz és gyanúba vesz minden-
kit, akit csak a lopás előtt és után Pár-
tiu társaságában láttak. Eredmény ter-
mészetesen semmi, hiszen a sikkasztó-
nak nem kellett segítség, 360 ezer lejt
ő is el tudott rejteni elég ügyesen, a
mint az eredmény mutatja is.

★ JOGOS ÖNVEDELEM, ha Schneider
Józsa írásszakértő grafológiai íráselemzése ál-
tal megismeri hozzátartozói, jövőbelije,
üzlettársa, alkalmazottja, stb. karakterét. —
Analízis 60, 100 és 150 lejért. Brassó, Str. Bru-
tarilor 4.

Milyen legyen az otthonom?

A kiállítás megnyitása

A nagy érdeklődéssel várt megnyitás folyó
hó 22-én, szombaton délelőtt 11 órakor lesz,
a brassói hatóságok jelenlétében. Starcovi-
városi tanácsnok, a kiállítás rendezőségének
névben üdvözlőni fogja a vendégeket, mire
a kereskedelmi kamara elnöke, ifj. Hesshai-
mer Adolf megnyitja a kiállítást. Brassóvár-
megye névben Zaharia Florian prefektus
mond beszédet.

A legnagyobb erőfeszítések történtek arra,
hogy a kiállítás minél érdekesebb és látvá-
nyosabb legyen. A közelebbi és távolabbi vi-
dékrol már eddig is annyi jelentkezés tört-
ént, hogy a látogatók tömegével számolhat
a rendezőség.

A Gewerbeverein és a kereskedelmi kama-
ra termeiben sok gondallal és fáradsággal fel-
állított praktikus kiállítási tárgyakon kívül,
a kereskedelmi kamarában barátságos terraszt
is építettek, tánc-parkettal, jazz-banddal, cuk-
rászdával és étteremmel, amely bizonyára sok
látogatót fog pihenésre csábítani. Az azugai
sörgár, a Tittes Pál és Töpfer Willi cégek
fognak itt kitűnő sör, ételeket és italokat fel-
szolgálni. A beléptidő, az egész kiállításra,
katalógussal együtt, 20 lej. A terraszokhoz
való belépés mindenkor ingyenes.

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40
évi időtartamra folyósítatunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelezőintézet R. T.
Szép-utca 1. Szg

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzét a mai bizonytalan időben
és gazdasági krízisben aranyárakba fe-
kelti be, amely 12% kamatot hoz és ezen ka-
matot, valamint a tőkét több mint 1000 bel-
és külföldi bank arany-dollárban, lejben, angol
fontban, svájci frankban, német márkában ga-
rantálja és fizeti.

Közelebbi felvilágosítást szolgál
GERMANIA, A. G. Timişoara, IV. Str. Bonnaz 15.

Jó cipőnek —
jó cipőpaszta!
Ez a Pyram Paszta!

Fürdőszoba-

berendezési cikkek, gáz és forr-
csövek állandóan raktáron.
„Armatura” r. r. t. Fiók cégnél
Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

»Jót és jól!«

Kazinczy Ferenc 1851. augusztus 22-én halt meg Széphalmon, 72 éves korában.

A „hiv és nagy”, magyar szellem, Kazinczy Ferenc egyik epigrammjában ezt írja:

„Jót és jól! Ebben áll a nagy titok, ezt ha nem érted,
Szánt és vess; hagyjad másnak az áldozatot!”

Tehát nem a nagyban és merészben, előkelően és bámulatosan van elrejtve az életkulcsa: a nagy titok, hanem az alapos, rendes, kicsiny, megbízható munkában. Apró, megrugott, kis, piros tégladarabok jól munkálva, fenséges dombokat alkothatnak s halálra sebesülhet a fényes márvány is repedésének sebhelyén, ha a csiszoló kontár. Jobb, ha tisztességes csizmadia, vagy élelmes vigéc maradsz tehetségeddel, mint tomboló mihaszna, vakard inkább az ökörnek a hátát, mintsem rossz verseket írjál! Az írói érdemről ugyanis ezt is írta Kazinczy, a nyelvújító százados betűkkel egy másik epigrammjában:

„Szólj! s ki vagy, elmondom. — Ne tovább! ismerlek egészen.

Nékem üres fecsegőt fest az üres fecsegés.
Iz, szín, tűz vagy a borban, ha hegyaljai termés:

Iz, szín, tűz vagy a versbe, ha mestert min.

A több kötetes Kazinczyról szóló emlékszedék és megemlékező tanulmányok között legtalálhatóbb az a rövid vers, amit Petőfi Sándor írt a magyar nyelv reformátorának emlékére:

Te, a nemzet-hálátlanság
Égbekiáltó némasága,
A nemzet-szegyén Káin-bélyege,
Óh, Széphalom!
Azért kellett-e csak
Hozzád záródokolnom,
Hogy egy hajtásra olyan hosszú igyam
A keserűség poharából,
A melyet eddig még talán nem ittam?...
Itt nyugszik ő
Vad fák és vad füvek körében
Fölötte hófehér szobor...
Miért feje? miért nem fekete?
Vegyétek fel és tűzzétek föl helyébe
Sötét sorsának zászlaját!
Oly bántó e fejez hazugság...
Hiszen mit tett ő a hazáért?
Miatta hét esztendeig szívó csak
A börtönök dögvészes levegőjét
És csak félszázadig
Tartra pállán, mint Athos az eget,
A nemzetiségnek az ügyét.
Magyar nemzet, most nem volna magyar,
Ő akkor volt az, midőn senki sem volt,
Midőn magyarnak lenni
Szegény vala.
És te, hazám, te így fizetted őt!
Mig élt fázott és éhezett
S most sirja olyan elhagyott,
Mint száműzötté
Ki idegen földön vesz el.
Hálás haza...
Ha gyermekem lesz,
Ki arra készül,
Hogy neked éljen:
Ide fogom majd őt vezetni,
E sirhalomhoz, buzditásul!

Kazinczy börtönében, ahol elvették tőle a tollat, meg a tintát, vérével és rozsdával írta a vak Osszán zord, skótverseit; életének minden fordulója egy-egy lendítő munka véghezvitele. Kazinczy fordítja le elsőnek Shakespeare Hamletjét, Molière Botcsinálta doktorját és a Kénytelen házasságot, Lessing verbő drámáit: Gulotti Emiliát, Miss Sarrah Sampson és Barhelmi Minnát, mert, amint maga írja: „inkább vágyik nem rossz másolónak találtatni, mint nem jó alkotónak.” De azért ő teremtett meg irodalmunkban az első, magyar szonettet. Nagyobb munkái időrendben így következnek: Magyarországi geográfikája (1775.), Gessner S. Idylliumai (1778.), Bács-megyeinek összeszedett levelei (1779.), Helikoni virágok (1791.), A vak lantos (1793.), Magyar régiségek és ritkaságok (1808.), Poétai epistola (1811.), Tövis és virágok (1811.), Hat szonett (1812.), Kazinczy F. munkái (1814.), Magyar Mondák (1825.). Szerkesztette a Kassai Orpheust, állandóan dolgozott a Magyar Kurir, Hazai Tudósítások, Tud. Gyűjtemény, Minerva, Erdélyi Múzeum, az Élet és Litertura című folyóiratokban, az Aurora és Hébe zsebkönyvbe. Nyelvújításával több száz magyar szót köszönhetünk Kazinczynek, így például: adag, hölgy, idom, verseny, csalit, csokor, kamat, kör, árny, horderő, láthatár, kedély, tanév, dalnok, tanonc, szálloda, iroda, szakma, szelleműs és verszegény stb.

Munkája, élete, szenvedése és dicsőítése igazi magyar erő, végzet, tövisszörű és feltámadás volt.

(L. L.)

— Az Egyesült Államok lakossága 123 millió lélek. Newyorkból jelentik: Az április elsején tartott népszámlálás hivatalos eredményét most tették közzé. Eszerint az Egyesült Államoknak április 1-én 122.775.046 lakosa volt. A városok lakosságára 56.2 százalék esik.

— Híres olasz operák — filmen. Érdekes tervet terjesztett az olasz kormány elé egy pénzkonzorcium, amely hangosfilmet akar készíttetni az olasz operaművészet legismertebb műveiből. Az operák megfilmesítését a milánói Scala-színház zenekarával és a legjobb olasz szölistákkal akarják keresztülvinni. Elsősorban Rossini, Bellini, Donizetti és Verdi művei kerülnek sorra, azután pedig Puccini és Mascagni következnének. Kormánykörökben szimpátiával fogadják az operák megfilmesítésének tervét.

— Bánsági hírek. Bánsági tudósítónk jelentése. Tragikus véget ért Zsigmondháza község határában Buchter Pál ottani földmives 11 éves iskolás leánykaja. A kis leány fürödni ment a falu alatti elfolyó Marosba, de mély vízbe került és elmerült. A tragikus végű kis leány holttestét csak két napi keresés után tudták a mederből kihalászni. — Könnyen katasztrófális arányúvá válható tüzet okoztak tegnapelőtt Paráczi bánsági községben a gyufával játszadozó gyermekek, akik a falut együgyenazon napon két helyen is felgyújtották. Az egyik udvaron Aranyosi Mihály és Schusztér József nevű négy esztendő kis fiuk dobtak égő gyufát az egyik szalmakazalba, amely azonnal óriási lángokkal kezdett égni és kevés híján lángba borította a lakóházat is. — A másik tüzet Jorgován Mihály 5 éves kis fiu okozta, aki a konyhában talált gyufával gyújtotta fel az udvarukon levő buzakazalt, amelytől a környező gazdasági épületek is tüzet fogtak és porig égtek. A gyermekek által okozott tüzeket a falubeliek csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták megfékezni. A gyújtogató gyerekek játékból okozott tüzkar a két helyen jóval meghaladja a száz-ezer lejt. — Lugoson a villámcsapás okozott nagyarányú tüzet. A város határában a lecsapó villám egy buzakazalt gyújtott fel, melynek lángjától csakhamar tüzet fogtak a szomszédos buza, széna és szalmaasztagok is. Mire a tüzoltóság a várostól távollevő tűz színhelyére kivonult, tizenhétfold földterület minden termése a lángok martalékává vált.

★ Biri néni szakácskönyve a legjobb — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el! Ara kemény félvaszonkötésben 130 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin A déliindiai hindu templomok

A régi ind-árják, a hindu vallásos világkép megalkotói, valamikor a Himalája hegyvidékén éltek. A bráhma-hagyományok Kasmirt, a Himalája koszu-rájába zárt magas fensikot tartják az ind-árják őshazájának. Onnan indultak el azután, kb. 3—4 évezreddel ezelőtt, hogy lassan eláraszák India földjét. De a hindu világnézet alapjai, a Védák szent himnuszai s a védai bölcsélet, ott születtek meg a Himalája égbenyülő hegy-óriásai alatt. Semmi sem tett mélyebb benyomást az ind-árjakra, mint a Himalája jégkoronázta, felhőkövezte felsőcsúcsai. Ott képzelték el az Isten trónusát s a Föld közepét. A Földet lóuszvirág képében fogták fel, s a lóusz közepontja, magháza a Himalája volt, déli szirma pedig maga India. Siva, a Nagy Isten, ott lakozott a Kailász-hegy jég-csúcsán, míg a háromszemélyes Egyisten egy másik megnyilvánulása, Visnu, a mitológikus Méru hegyen trónolt. A Méru voltaképpen az egész Himalája-hegység összesített szimbóluma.

Az első templomok még egészen kezdetleges ábrázolatai voltak a szent hegyeknek. A kupalakú, vagy szögletes piramisformájú építmények a Méru-hegyet vagy a Kailász csúcsát jelképezték. Így alakult ki később a két főforma: a görbevonalu, kisebb kupok közül kiemelkedő, kerek formában lezáruló kupatorony, a szikhara, a Méru-hegyre emlékeztető Visnu-templom típusa; és a szögletes gúlaalakú vimána-torony, amely a Kailász-hegyet, Siva otthonát jelképezte. Mert a hindu templom legfontosabb s legjellemzőbb része a torony, ami éppen azt bizonyítja, hogy szimbó-um, hiszen praktikus célt alig szolgál. A hívők befogadására valók az udvarok és oszlopcarnokok, ezek azonban csak járulékos részei a templomoknak; de a szentély fölött emelkedik a torony, az Istenség otthona.

Nem kell azonban azt hinni, hogy a hinduizmus két főágazata, a Siva-kultusz és a Visnu-tisztelet, egymást kizáró vagy egymásnak ellentmondó vallások felfogást tükröz. A felfoghatatlan Egyisten különböző megnyilvánulási formái, aspektusai csupán Siva és Visnu. Ezért a legtöbb Siva-templomban van Visnu-szen-

tély vagy Visnu-képmás is és megfordítva. Ugyanígy a két templom-alaptípus is sokszor egymásba olvad, vagy jobban mondva, a vimána-torony is lehet Visnu-nak szentelt templom disze, valamint a szikhara-torony Siva-templom fölé is emelkedhet. A legtöbb esetben azonban mégis az eredeti formát alkalmazzák.

A dravida fantázia hihetetlen gazdagsággal díszítette fel a Siva-kultusz eredő vimána-torony formáit. Szimbólikus alakok, istenek, génuszok, démonok és állatok, fák és virágok formái népesítik be a templomtornyok felületét. nyüzsgő, káprázatos, tumultusban s ez is a Szent Hegy jelképes ábrázolását hangsúlyozta, hiszen ugy Sivanak, mint Visnu-nak megvan a maga környezete és kísérete: a különböző erőit kifejező alsóbbrendű istenségek, szellemek, jelképes állatok.

A dravida-templomok vimána-tornyait gópuram-oknak nevezik. Ezek a hatalmas, dusan kifaragott, szobrokkal és ékítményekkel díszített piramisok jellemzik a déli templomokat. Egy-egy templom valóságos önálló város vagy városrész. Több udvarból áll s mindegyikből újabb gópuram-tornyok alatt vezet az út a következő udvarba. A külső udvar, a melyet magas fal vesz körül, igazi bazár. Árások boltjai s a templomhoz tartozók lakásai sorakoznak bennük. Tarka tömeg hullámzik a külső udvar hosszú bazársorain. Vannak, akik jóformán egész életüket a templomudvar városában élik le. Az ugynevezett „érinthetetlen”, tisztátalan kasztokhoz tartozó hinduk csak a külső udvarba léphetnek be, beljebb már egyedül a „tisztá”, magasabb kasztok tagjai mehetnek. A madurai nagytemplom belső udvarának falában van egy kis ablakkivágás, amelyen át a külső udvarban álló „tisztátalanok” megláthatják a Szentek Szentjének aranykupoláját.

A legbensőbb udvarra, am-ly magát a főszentélyt övezi, az európai látogató sem léphet be. E tekintetben a déli vidék orthodox bráhmajai nagyon szigorúak. De mikor a tricsinopoli nagytemplomban „véletlenül” besétáltam a legszentebb területre, azért senki sem támadt reám, csak egy bráhma jött elém és barátá-

Ha rosszullét, betegség, sőt halál tör be otthonunkba, a bajt valószínűleg valami repülő vagy csúszó-mászó rovar okozta. Tudvalevő, hogy a rovar egyike a legveszedelmesebb kórtörjesztőknek. Védjük meg önmagunkat és otthonunkat, — permetezzünk Flit rovarirtót.

Flit hatására elpusztít lígy, szárnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mind-ezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sárvál.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kíséri az utánsatot.

62.

gosan megkért, hogy hagyjam el a benső udvart. Nem szabad ezt zokon venni. A magas kasztbeli hindu szemében, rituális szempontból, minden nem-hindu tisztátalan. Ugyan Mahátma Gándhi reform-szellemet hirdető tanait követve, már többhelyütt megengedték, hogy az „érinthetetlenek” is belépessenek a szentély udvarára, de azért még messze van az idő, mikor majd minden ósdi válaszfal leomlik Indiaszerte.

A templomoknak vannak szent állataik is, elefántok és tevék, amelyek nagy ünnepségek, körmenetek alkalmával az ereklényeket és istenképeket hordozzák. Évenként megismétlődik a szekér ünnepe, amikor az Istenség képmását óriási feldíszített szekereken, karvastagságú kötelekbe kapszkodva, ezer meg ezer hívő huzza a városon végig.

Tandzsor, Csidadboram, Tiruvalur, Tricsinopoli, Srirangam, Madura és Ramésvaram templomai a legnagyobbak és legjelentékenyebbek Dél-Indiában. A legtöbb helyen két templom is van: egyet Sivanak, egyet Visnu-nak szenteltek.

Mindenki feledhetetlen benyomást vitt magával a vallásos alkotóerő e lenyűgöző műveiből.

— Sorozatos hajókatasztrófák az Al-Dunán. Bánsági tudósítónk jelenti: A Duna alsó folyásánál, Orsova és Turnu-Severin között sorozatos hajókatasztrófák történtek egymásután, melyeknek három teherhajó és azok szállítmánya esett áldozatul. Turnu-Severin kikötő-jének közelében egy magyar teherhajó kapott léket és gyorsan süllyedni kezdett s egész rakományával együtt hamarosan el is merült, legénységét azonban sikerült az utolsó emberig megmenteni. Egy román petroleumszállító tankhajón szabadvízen tűz ütött ki, amelynek a hajó csakhamar martalékává is vált és elmerült. A hajó személyzete csónakokon még idejében elmenekült az égő hajóról. Orsova és Turnu-Severin között, a Vaskapu-szorosban, egy szerb uszályhajó sziklazátonyra futott és szintén hamarosan elmerült. Emberéletben kár itt sem esett.

★ ORVOSI TANÁCSOK, fiatal asszonyoknak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti országos gyermekvédelő liga, szülő és anyaotthonának főorvosa. E könyv tudást terjeszt abban a homályban, mely a szülés, gyermekágy és csecsemő-ápolás körül még manapság is uralkodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. — Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Megkezdődött a nitrogén-világháború

*

Berlin, augusztus 20.

Körülbelül egy éve annak, hogy beszámoltunk a nemzetközi nitrogén-egyezmény létrejöttéről. Már akkor felhívtuk a figyelmet arra, hogy ez nem egy egyszerű közgazdasági esemény, hanem egy olyan világpolitikai jelentőségű dolog, mely akárva nem akarva, mindnyájunkat egészen közelről érdekel, lévén a nitrogén az az áru, mely békében mint műtrágya, a modern mezőgazdaság egyik legfontosabb kelléke, mely azonban háborúban, mint puskapor: szintén a passzív tömegfogyasztás egyik legkeresettebb cikke. A nitrogéngyártás tehát, mint elsőrendű hadiipar, a hadifelszerelés egyik legfontosabb momentumja. Ez a két szerepe magyarázza meg azt a nagy harcot, mely az egész világ körülfolyik s amely most a múlt évi ideiglenes egyezmény felborulásával nyílt nemzetközi nitrogén-háborúhoz vezetett.

A háború előtt Chile szállította az egész világnak a nitrogént tartalmazó salétromot, műtrágyának épen úgy, mint a puskapornak. Ugy, hogy nem lehetett volna világháború, ha közben nem jön egy laboratóriumi esemény: Haber, Németországban, kevéssel a háború előtt, fel nem fedezi a nitrogén előállítását a levegőből. Ez a hallatlanul fontos találmány tette egyedül lehetővé Németország számára, hogy az entente-blokád dacára, négyévig hadiszert volt képes gyártani. S be is rendezkedett óriási, háborus méretű gyártásra.

Mikor megszűnt a háború, ezek a gyárak áttértek a békés műtrágya termelésére. Egyelőre simán ment a dolog, mert először a földek ki voltak éhezve műtrágyára, másrészt pedig a külföld csak most kezdett nagyobb méretekben berendezkedni a szintetikus nitrogén előállítására. Minthogy azonban egy következő háború eshetősége számítható mindegyik ország függetleníteni akarta magát a nitrogén-előállításban a többitől, óriási verseny indult meg a nitrogén-üzemek építésében. A következők voltak, hogy pár év múlva a világon sokkal több műtrágyát gyártottak, mint amennyire szükség volt s még mielőtt más termelési területen megkezdődött volna a túltermelési krízis, a műtrágyában már óriási készletek halmozódtak fel. A múlt év júliusában, a nemzetközi nitrogén-egyezmény megkötése előtt már 800.000 tonna nitrogén-készlet állott rendelkezésre, kétszázszázalékkal több, mint egy évvel előbb.

A természetes következmény lett volna, hogy a műtrágya ára nagy mértékben leessék. Ez főleg Németország kémiai iparát sújtotta volna erősen. Mert eddig Németország látta el az európai országokat műtrágyával, az I. G. Farbenindustrie nagyhatalmi helyzetének a világpiacra ez volt egyik főalapja. A többi országokban a háború után hadiszertpontokból állami támogatással állítottak fel nitrogéngyárakat, melyek akkor is továbbdolgoztak volna, ha drágább an állították volna elő az eladás áránál s így a német nitrogénipar egyenlősen versenynek volt kitéve. Kénytelen volt tehát engedelményeket tenni a magas műtrágya ár fenntartása érdekében s így jött létre a múlt nyáron Párisban a nemzetközi nitrogén-egyezmény, melyhez a természetes nitrogént termelő Chile is hozzájárult. Ez az egyezmény kontingentálta a nitrogéntermelést az egyes országok között, felosztotta egymás között a piacokat s megtartotta a magas műtrágya-árakat.

A párisi egyezmény kifejezetten ideiglenes jellegű volt s csak egy évre szólott: hogy ez idő alatt tanulmányozzák a végleges béke módjait. Azonban ehelyett az történt, hogy a felek az időt hadikészülődésre használták fel, különösen a chileiek kiszélesítették termelésüket olyannyira, hogy ma sokkal nagyobb kontingens igényével léptek fel

a nemrégben Luzernben eredmény nélkül felosztott nitrogén-tárgyalásokon. Minthogy a többi nitrogéntermelő országok hadiérdekekre hivatkozhattak, kontingensük fenntartásában, viszont Németországnak ez nincs megengedve, a chileiek terjeszkedésének elsősorban Németországgal kellett volna hogy megigya a levét. Pedig a német nitrogénipar a béke, illetve a magas árak érdekében, már a múlt évben nagy engedményeket tett. Mert míg 1922-ben még a német nitrogénkivitel 244.000 tonnára rugott, 1930-ban az egyezmény alapján, már csak 160.000 tonna volt. A nitrogénkivitel értéke lecsökkent 260 millió márkáról 175 millióra. Ezzel a 33 százalékos visszaeséssel a német nitrogénipar ugylátszik elérte azt az alsó határt, melyen alul nem érdemes számára a magas árakért további engedményeket hozni, mert amit nyer az árban, azt elveszti az elnemadott mennyiségben. Ezért a német ipar nem volt hajlandó engedni Luzernben Chilének s inkább belement egy nitrogénháborúba.

S gyorsan felvonultatta ütegeit. Még be sem fejeződtek egészen a tárgyalások Luzernben, már megjelent Hindenburg sükségrendelete, mely a nitrogénra olyan magas vámkokat állapított meg, mely egyértelmű az idegen nitrogén kiltásával Németországból. Eddig vámentes volt a

műtrágya behozatala, most pedig egyszerűen a behozatali ár 70 százalékát kitevő vám terheli. Pedig a német gazdaságban veszi a természetes chilei-salétromot s ez év első öt hónapjában még 63.000 tonna jött be belőle Németországba. Ugy, hogy a kizárás érzékenyen fogja érinteni a chilei nitrogéntermelőket. Chile már válaszként is s leadta az első ellenlővést: felmondta a német-chilei kereskedelmi egyezményt.

Ez azonban a meginduló nitrogén-háborúnak csak egyik oldala: az igazi döntő fegyver az árpolitika. A német nitrogénszindikátus mindjárt a luzerni tárgyalások után megindult az árak lecsökkentésével. Egyelőre 9-10 százalékkal ment le árával a nemzetközi piacon, egyes nitrogéntermékekben, mint például az ammoniakban az árleszállítás azonban kitesz 35-37 százalékot is. Chile kénytelen lesz ugyanazt csinálni s lehetőleg még alacsonyabb árakat megállapítani.

A harc tehát áll a nitrogén-piacon s lehet, hogy egy ideig potom árcsökkentés majd műtrágyát venni. Ez azonban csak látszólag lesz olyan olcsó: mert a legtöbb országban a fogyasztók adójából származó szubvenciók formájában az árkülönbözetet vissza fogjuk fizetni ennek a Fregoli iparnak.

DIENES LASZLÓ.

Megszűntetik az aradi és brassói vámfelügyelőségeket

A pénzügyminisztérium megbeszélésre hívta össze a váminspektorokat

Bukarest, augusztus 20.

A pénzügyminisztérium augusztus 24-ikére — mint megírtuk — értekezletre hívta össze az ország valamennyi vámhivatalának vezetőjét. Az értekezleten a minisztérium tájékoztatni fogja az inspektorokat arról, hogy az utóbbi időben milyen mértékben csökkentek a vámbevételek és meg fogja határozni azokat a normákat, amelyek alapján az erősen lecsökkent vámbevételeket újra

növelni lehet.

Ugyancsak az összehívott értekezlettel kapcsolatosan elhatározta a pénzügyminisztérium, hogy

költségmegtakarítás szempontjából az aradi vámfelügyelőséget beolvasztja a temesvári, a brassói pedig a kolozsvári vámfelügyelőségbe.

A beolvasztásra vonatkozó szabályrendelet most van kidolgozás alatt, annak részletei tehát egyelőre ismeretlenek.

Elfogták a vasúti segélypénztár sikkasztóját, aki már utban is van hazatéré

Bukarest, augusztus 20.

Néhány hónappal ezelőtt hetekig tartó szenciació volt a vasúti segélypénztárnál elkövetett hét millió sikkasztás ügye. Az elmeselt sikkasztó, Nicolae Ilie, akkor már rég elűnt, csak a rendőrség homályos sejtése beszélt arról, hogy valahol Amerikában tartózkodik. Természetesen kiadták ellene a köröző leveleket s az amerikai hatóságokkal is összeköttetést kerestek, a letartóztatás és a kiadás érdekében.

A dolog aztán elcsendesedett, csak itt ott jelent meg a sajtóban egy egy rövid híresek, hogy a sikkasztó Montevideóban van, ahol farmot vásárolt és boldog független életet él. Abban, hogy a sikkasztó valaha a romániai büntető hatóságok kezére kerül, senki sem

hitt. Pedig mégis megtörtént ez a hihetetlen eset.

Az amerikai rendőrség lefogta Nicolae Ilie-t és utnak indította Románia felé. Bukarestbe érkezett jelentés szerint az átadás rövidesen megtörténik s lehet, hogy Nicolae ur már hétfőn bevonulhat a bukaresti ügyészség fogházába.

A hivatalos értesítéssel egyidejűleg levél is érkezett a rendőrségre, ami magánál a hírnél is érdekesebb. A levelet ugyanis Nicolae Ilie írta, saját kezével. Bejelenti benne, hogy alig várja már azt a percet, amikor mindent kitalálhat.

Hihetetlenül érdekes közönlivalói vannak. Elhíhetjük neki. A segélypénztár egyik igazgatója öngyilkos lett, a másik sokáig forgott a paragrafusok között, amíg tisztázta magát.

Dr. Barabás János védője, ártatlannak tartja a letartóztatott alfalui ügyvédet

Az alfalui esetnek semmi köze sincs az ügyvédi presztizshoz

Csikszereda, augusztus 20.

Kaptuk a következő levelet:

Nagyságos dr. Szele Béla urnak
Brassó.

Igen tisztelt Főszekerkesztő ur!

A Brassói Lapok folyó évi augusztus 16-án megjelent számában a dr. Barabás János büntető ügyével kapcsolatban a csikmegyei ügyvédi kamara bejelentéssel foglalkozó olyan nyilatkozat jelent meg, amely nem tölem származik. Meltóztatásuk megengedni, hogy ezáltal teljesen autentikus megjelöléseim és cikkeim kapcsolatosan megtehessem s kérem nyilatkozatomat b. lapjának legközelebbi számában teljes egészében közölni.

Aligha tévedek feltevésemben, hogy a nekem tulajdonított nyilatkozat b. lapja csikszeredai tudósítójától származik, a kivel ebben a sokat vitatott büntetőügy-

ben, mint dr. Barabás János védője, több ízben tárgyaltam. Tárgyilagos információt igyekeztem nyújtani b. lapja részére, már csak azért is, mert a szenzációval táplálkozó és a rosszatt könnyenel hívő közönség tárgyilagos tájékoztatását, mint védő is kötelességemnek tartottam.

Felesleges hangsúlyoznom, hogy az ügyben tudósítójukkal kizárólag, mint dr. Barabás védője tárgyaltam, amely körülmény az augusztus 16. számban megjelent közleményben egyáltalában nem említették s amely körülmény nyilvánvalóvá teszi, hogy az ügygel kapcsolatban az ügyvédi kamarát aposztrofáló súlyos és tapintatlan nyilatkozatot nem tehettem.

Dr. Barabással a vizsgálóbíró kivül letartóztatása óta más, mint én nem beszélt s mivel a vizsgálóbíró perrendtartási okokból nyilatkozatokat az ügy alásáról a vizsgálat befejezéséig nem te-

A hajfénypor ujl!

Minden csomag SCHWARZKOPF-SHAMPOON-EXTRA — hoz ingyen mellékelve van egy csodálatos hajápolószer: SCHWARZKOPF - HAJFÉNY - POR! Mossa a haját hetenként rendszeresen SCHWARZ-

KOPF - SHAMPOON - EXTRA — val és öblítse utána HAJFÉNNYEL! A SCHWARZKOPF-HAJFÉNNYER a hajnak rugalmasságát és szép, természetes fényét adja meg!

SCHWARZKOPF-EXTRA
az egyedüli Shampooon hajfényporral
KEP VISELET: „PHARMAG”, BRASOV

het, teljes joggal vindikálhatom az autentikusságot nyilatkozataim számára mindaddig, míg az ügynek mások által való megismerése lehetővé nem válik s így joggal kívánhatom azt is, hogy az általam tett nyilatkozatok abban a formában lássanak napvilágot, amint azokat tettem, nem pedig egy testületet súlyosan sértő alakban és ezt annál inkább igényelhetem a magam részére, mivel ennek a testületnek véletlenül arra választott vezetője s így védője is vagyok. Ezen illetékesség jogán az úgy mai állásában sem mondhatok és annál kevésbé mondhattam egyebet, mint hogy

dr. Barabás ártatlanságáról százszázalékosan meg vagyok győződve.

Meg vagyok győződve azért, mert először a bűnösség mellett semmi közvetlen és tárgyi bizonyíték nincs, a beszerzett közvetett bizonyítékok viszont abszolút gyanúsak s így problémátusok értékük, amivel szemben az ügy eddig kiderített körülményei és különösen egy ilyen rettentően súlyos tetteknél pszichológiai okai tökéletesen hiányoznak. Sőt ezek az okok a tett elkövetését az adott körülmények között teljesen kizárják. Ezt az elvet vallják velem együtt mindazok — és különösen a jogászok, — akik dr. Barabást és az ő viszonyait ismerik s akik véleményüket nem utszéli híresztelésekből, hanem a pszichológiában is teljesértékű „ok és okozat” elve alapján és az elkövetés indokainak mélyebb vizsgálatával alkotják meg.

Ilyen meggyőződés mellett abszurditás még feltételezni is, hogy a dr. Barabás ügyével kapcsolatosan ügyvédi kamarai elnöki minőségemben és kijelentéseimért tartozó felelősségem teljes tudatában a kamara belételeben levő állapotokat úgy állítsam a közönség elé, mintha ezen állapotok elfajulása hasonló természetű büntetetté kitermelhetnének, vagy indokolhatnának.

Védői tisztségem még védeacem bűnösségének teljes elismerése esetében is kötelez legalább annyira, hogy ilyen nyilatkozatokat, — melyekben a sorok között védeacem bűnössége elismertetnék, — ne tegyek, vagy ne is tehessek, — legalábbis nem nyilvánosság előtt. Dékani minőségem hasonlóképpen kötelez annyi megfontoltságra, hogy ilyen büntetett ne hozzak összeköttetésbe az ügyvédi kamarával és ne engedjek következtetéseket és általánosításokat egy konkrét ügyből kifolyólag egy ügyvédi testülettel szemben.

A nekem tulajdonított nyilatkozat még tárgyi feltételei fennforgása esetében is legfőképpen egy kamarai gyűlés keretében és nem a nyilvánosság számára volna tehető, amiből következik, hogy a publikált nyilatkozatot nemcsak okom, de jogom sem lett volna megtenni.

Távol áll tőlem elvitatni, hogy apróbb szabálytalanságok, — melyek az ügyvédtisztület presztizsét nem is érintik, de nem emelik, — az ügyvédek egy részénél épen úgy elfordulhatnak, mint bármely más kategóriájú intellektuel testület tagjainál, azonban, ha kisebb jelentőségű esetek szörványosan elő is fordulnak, semmiesetre sem állítható, hogy ezek az esetek az illetőket hívatásukhoz már méltatlanná is tennék és még kevésbé állítható sem általam, sem más által, hogy ilyen méltatlanná váltak „vannak, nagyon sokan vannak” a csiki ügyvédi kamara tagjai között s így teljes lehetlenség és az ügyvédi karra sértő egy vélt gyilkosság esetleges ügyvédi megtévelydésével való kapcsolatáhozatala és együtt-tárgyalása.

Kétségtelen, hogy az ügyvédi kamara tanácsa épen a kamara presztizsének fenntartása és emelése érdekében a legjelentéktelenebb esetben is drákói szigorral jár el, azonban az idevonatkozó határozatok a nyilvánosság teljes kizárásával hozatnak s ez a körülmény, valamint a cikkben említett adatok abszolút pontatlansága magábanveve is igazolják, hogy a nekem tulajdonított nyilatkozatot a közölt formában teljesen tettem meg.

Fogadja főszekerkesztő ur nagyrabecsülésem kifejezését!

Kiváló tisztelettel:
Dr. Abraham József,
ügyvéd.

ASTRA (Apolló) MOZGO
BRASSÓ

A
**„Mary Dugan
bűnpöre“**

című film óriási sikerrel fut.
A film már csak csütörtökön és pénteken lesz műsoron.

Jövő műsorunk: Közkívánatra:

**Őfelsége
a szerelem**
német filmpereit

Főszerepben: Nagy Kató, Franz Lederer,
Grete Theimer és Szóke Szakáll.

Ifjuság

Érdekességek a nagyvilágból

Huszonkét évig nem tette lábát a földre egy embergyűlölő angol. Angol újságok nyomán járja be most a világsajtót egy külön ember a hír. Thomas Swine, egy dúsgazdag külön angol ur, akitől a felesége 1907-ben megszökött, buskomorrrá vált és meggyűlölte az embereket. Még abban az esztendőben Írország elhagyatott nyugati partjain egy 30 méter magas tornyot építtetett magának és ide vonult vissza szolgáival. A szolga minden hónapban egyszer bement a közeli városkába élelmiszerekért. Swine azonban 22 esztendeje nem jött le a toronyból. Hogy mit csinált, mit nem csinált, azt senki sem tudja. Ez év augusztusában azután megérkezett hűtlen feleségének halálhíre, Swine akkor elszánta magát, hogy lejőjjön a toronyból. Amikor kilépett a torony első ajtáján, könnyek jöttek szemébe, leborult a földre és megcsókolta. Mellig erő szakállát leborotváltatta és egy londonkörnyéki kastélyban él ezidőszent. Ime az angol nyakasság és a „Splendid isolation”, az előkelő magány eszméjének iskolapéldaképe.

A koplalás világrekordja. Pár év előtt divat és üzlet volt a koplalóversenyek rendezése. A versenyzőt üvegkalitkába zárták és pénzért mutogatták, amint éppen nem eszik. A koplalás világbajnoka egy német ember lett végül is, aki 54 napig bírta étlen. Mi az ő teljesítménye egy

apró állatka képességeihez mérten. Ez az apró állatka, három évig is él táplálék nélkül, a koplalás igazi világrekordere ő. Mindenki ismeri ezt a kis állatkát, a nagyvárosok rémét, a poloskát. Igen. A poloska három évig is kibírja étlen-szomjan. Közben papírvékonyaságává válik a teste. Amint azonban táplálékhoz jut, újra felduzzad.

Az amerikai orvosok nem hisznek a világ legöregebb emberének. A török Zaro Agha, aki születési bizonyítványa szerint 156 éves, Newyorkban van és bámultatja magát a hiszékeny amerikaiakkal. Az amerikai orvosok azonban nem hiszik, hogy Zaro Agha olyan régen él már a földön. Amerikai orvosok, akik már több ilyen állítólagos pátriárkának az ügyét megvizsgálták, nagyon öregnek, de legfeljebb csak 100 évesnek tartják Zaro Aghát. Legutóbb Shell János Kentuckyan lakó farmer bámultatta meg magát, mint a világ legöregebb embere. 151 évesnek mondotta magát, de kiderült, hogy jóval fiatalabb, sohasem keresztelték meg, hanem 15 évvel korábban meghalt, hasonló nevű öccsének keresztlevelét használta. A mai pátriárkáknak rendszeren ilyen hamis keresztlevelük van. Young dr. angol orvos a század elején több ezer állítólagos pátriárkát vizsgált meg a világ minden táján és ezek közül csak 30 bizonyult 100 évesnél idősebbnek. Ezek között 21 nő volt és kilenc férfi.

A nagy felfedezés

Tízéves voltam és nagyon szerettem álmodozni. Legtöbbször ez a két dolog terelte rám a figyelmet. Ott laktunk a nagy szürke házban, a folyó partján, ahol olyan jól lehetett ábrándozni a magas, zöld füben, a víz csobogását hallgatva, vagy bujdosni játszani a sűrű bokrok között.

Rettenetesen rossz tanuló voltam. Gyűlöltem az iskolát, a tanulást, de nálam jobban szerettem a kalandos, valószínűtlen történeteket olvasni és róluk ábrándozni. Örökké hallgató voltam a folyó partján és Sherlock Holmes kalandjait, vagy a vad nyugat rémének hőstetteit olvastam. Akkoriban két emberért tudtam csak lelkesedni: a rablóvezérért, aki dolgozó emberek összegyűjtött vagyonkáját rabolja el és a detektívért, aki elfogja a rablóvezért. A nem nekem való könyveknek annyira a hatása alatt voltam, hogy a világért nem mertem volna este egyedül végig menni a folyosón. Szegény édesapám hiába mondta el tiszser is, hogy minden ember értékét az általa végzett munka határozza meg és, hogy mindannyiunknak, nagyoknak és kicsiknek, kötelességünk elvégezni a nekünk jutott munkát. Nekem a tanulás jutott, hát végezzem el becsületesen, hogy majdan én is hasznos tagja lehessenek a társadalomnak. Hiába volt minden, a félévi bizonyítványban, bizony, pár négyes éktelenkedett.

Egy napon vendégünk érkezett, anyukám nővére, Klára néni, akit a család eszének tartottak. A szüleim rögtön a megérkezése napján tanácsot kértek Klára nénitől. Hogy mit határoztak, nem tudtam, mert éppen aznap fedeztem fel a falu végén álló lakatlan, félig rombadőlt házban egy sötét, korhadt lépcsőt, amely minden valószínűség szerint a pincébe vezetett. Egyedül nem mertem lemenni, hát elhívtam a barátnőmet hozzánk és elhatároztuk, hogy másnap felfedező utra indulunk. Ki tudja mit fogunk találni az elhagyott pincében. Talán a félelmetes hírű rablóvezér, Fehér Imre, gyűjtötte ott össze kincseit, amit mi majd megfogunk találni.

Másnap megindultunk. Valamennyiünknek dobogott kissé a szíve, amikor a sötét pincébe leértünk. Ott aztán elővettem a magammal hozott gyertyát, meggyújtottam és annak pislogó fényével megkerestük a pincét. Az egyik sarokban egy rozsdás vaskazettát találtunk. Remegő kézzel nyitottam fel és merengve gondoltam, milyen feltűnést

fog kelteni, hogy egy IV. elemista találta meg a híres betyár, Fehér Imre kincseit. A dobozban egy boríték volt, amelyen nagy betűkkel állt: „Olvasások és oktatások belőle!” — „Biztosan a híres betyár naplója!” — mondtam meghatottan és felbontottam a borítékot. A gyertya fel-fellobbanó lángja kísérteties fényt vetett a kis csoportra, melynek közepén a nagy csendben, meghatottságtól remegő hangon olvastam: „Ilyen a fejed is, kincset sejtenek benne, pedig üres. Ha tudnád a holnapi lelkét, nem csipott volna be a rablóvezér!”

Az a kacagás, ami erre kitört, volt résszemre a legjobb orvosság és Klára néni okosságát dicséri, hogy kihallgatva készülődszinket, becsapászták a levelet a pincébe. Csak a nyáron keresztül maradt rajtam „a nagy felfedező” gúnynevem mert ősszel a közeli városkába kerültem polgárba, ahol már én voltam a legjobb tanuló. Ha pedig néha tanulás helyett a ponyvairódom egy remeke került a kezembe, elég volt ezt a szót olvasnom: „felfedezés” és pirulva dobtam félre, hogy helyette a másnapi leckét tanuljam.

Markovits Magdus
Vulcan.

Homeros-kézirat egy krokodil-mumiában

A most Egyiptomban folyó ásatások alkalmával a kutatók egy krokodil-mumiára akadtak. Tudvalevő, hogy a régi egyiptomiak szent állataikat épp úgy bebalzsamozták, mint halottaikat és a mumia kötéseibe különböző értékes tárgyakat helyeztek. Mikor a krokodilt megrogtenezték, abból a célból, hogy lássák, érdemes-e mumia burkot megbontani, látták, hogy a kötések között különféle tárgyak vannak. Mikor ezek napfényre kerültek, a legérdekesebb közöttük egy Homeros-kézirat volt, mely az ókor egyik nagy kritikusának, Aristarchusnak a megjegyzéseivel van ellátva. A tudósok sok reményt fűznek ezen lelethez, mert azt hiszik, hogy még több ilyen értéket sikerül majd állatok mumiájából feltárni.

Bucsuzik a nyár

Az égen röpke fellegek
Csak szállnak, szállnak,

És könnyes bucsut intenek
A tűnő nyárnak.

A nyár még egyszer lecsap
Szép nap-szemével,

Aztán a kéklő hegy megett
A ködbevész el...

Brassó.

RESCH VIKTOR

ÁTOK

En olyan sokat akartam,
De tenni, időm nem maradt.
Minden, mibe belekezdtem,
Minden nagyra törő tervem
Csonkán, félszegen maradt.

Igazi magyar-sors, sorsom...
— Uj szent, nagy tüzeket láttam
S rohantam egy kis parázsért,
Egy parányi kis szikráért...
De már csak hamut találtam.

Mások mindig megelőzték,
Mert durvábbak tudtak lenni
S mert én mindig félre álltam
S csendesen soromra vártam,
Nékem soh'sem maradt semmi.

Ez az átkunk, a mi átkunk,
Mely már ezer éve kint:
Soh'se tudjuk megbecsülni
S úgy, mint kéne, rajtadni
Az alkalmon, mit a Sors hoz.

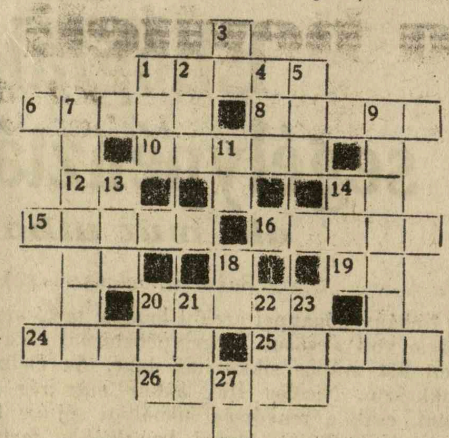
Lugos.

SZONDY GYÖRGY.

Fejtörő

KERESZTREJTVÉNY

Beküldte: Székely Ferenc, Gyulafehérvár.

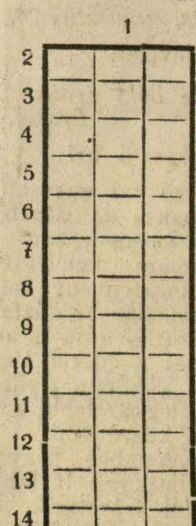

Vízszintesen: 1. Eső után támad az utcán. 6. Gazdag, más nyelven. 8. Virágnak van. 10. Értéket, vagy foglyot őrzik ez alatt. 12. Fordítva szeretik a gyerekek. 14. Mindennek kell legyen. 15. Heti... 16. A román közművelődési egyesület neve. 17. Görög betű. 19. Fő ellenfele. 20. Ez őli meg az adóst. 24. Ebből áll a zene. 25. Félek. (Idegen nyelven.) 26. Hangszó.

Függőlegesen: 1. Felsőszőlő edény. 2. Így sóhajtanak, hej, az... 3. „F”-el magyarországi focibalcsapat. 4. S. I. A. 5. Más, idegen nyelven. 7. Európai nemzet. 9. ...szüli a tolvajt. 11. Kérdő névmás. 13. Akinél foglalkozása az írás. 14. Időmérés. 18. Azonos mássalhangzók. 20. Az akarat mássalhangzó. 21. Vissza, ünnepi dal. 22. Teniszszó. 23. Asztal, fonetikus németül. 27. Nem, románul.

OSZLOPREJTVÉNY

Beküldte: Deák Mancika.

Függőlegesen: 1. Ismert költő neve. Vízszintesen: 2. férfi név. 3. németül vég, 4. becézve fiúnév, 5. időmérés, 6. mértani test, 7. ez a prés mostanában nagyon működik, 8. női név, 9. jó a termésnek, 10. erődtípus, 11. egyforma mássalhangzók, 12. órával mérik, 13. szeretik, Tokajról van. 14. ilyen becsületszó is van.

OSZLOPREJTVÉNY
Beküldte: Hamlet Lilly, Szászrégen.

										Nemzet
										Fekete szín jelzi
										Judás is ez volt
										Iskola teremben van
										Női név
										Az idő teszi
										Keleti nép
										Francia város
										Erdélyi kisváros

A vastagabban jelzett kockákban egy elhalt költőnk nevét kapjuk.

Megfejtések

Az augusztus hó 8-iki mellékletünk „Fejtörő”-jének helyes megfejtése:

Keresztrejtvény: Függőlegesen: Per, kép, lire, só, pénz, ló, kő, tus, gőz, echó, Imre, év, ás, iv, róka, ne, et, és, ego, Déva, si, láb, ir, Vízszintesen: pók, le, ép, sir, pék, Lori, nős, zerge, tó, il, ós, izvor, vám, ont, eb, eke, credo, és, gá, órs.

Egyenlőrejtvény: Marosvásárhely.

Betűrejtvény: Ötletes. Halhatatlan.

Gyerünk a felelettel: Galilei, Roncevaux, hüvelyk 2,63 cm., láb 3 dm. 16 mm., öl 1,896 m., 1 rőf 78 cm., mérföld 7 km. 586 m.

Nagyrészt helyes megfejtést küldtek be: Bortnyik Irén, Fekete Ferenc, Páncél János és Bandi, Billitz Gyula és Géza, Rosenfeld Bella, Rajka Zoltán, Aján Ibolyka, Hamlet Lilly, Rosenberg Tibor, Kálmán Thera és Livia, Hegyi István, Nagy Magdus, Szénbalázs Annus, Weiss Irén, Berecky Ilona, Gidály Bandi és Juci, Orbán Vencel, Mihulka Ferenc.

A könyvjutalmat Berecky Ilonka, Páncél János és Bandi, Orbán Vencel nyerték.

A nyertesek írják meg, hogy körülbelül milyen könyvet szeretnének, továbbá pontos címüket.

Az „Ifjuság” szerkesztője üzeni:

E. B., Brassó. Töled, Béla, mint régi olvasótól, jobb rejtvényeket várok. Mig a vakáció tart, ügyeskedj egy kicsit! Sz. J., Gyulafehérvár. A legnagyobb örömmel venném mindig csinos rejtvényeidet, csak arra vigyázz, hogy lehetőleg kevés idegen szó legyen benne. Üdvözöllek. K. J., Lupény. Verseid nagyon szépek és én örülnék a legjobban, ha olyan verseket küldenél, amelyek közülhe'ők volnának. Ezeket nem hozhatom. Kérlek, küldj még néhányat, bizonyára lehozom. Melegen üdvözöllek. J. H., Segesvár. Egyszerűbb rejtvényeket küldj. Ezeket nem hozhatjuk. A. I., Szamosújvár. Ilonka, édes, bizony többször kell megfejtést beküldened, amíg a szerencse rádmosolyog. Na, csak lakatlanul küldj be még megfejtéseket. T. É. A., Tusnád. A könyvet elküldtük, ird meg, hogy tetszett. Bizony, jó dolog lehet Tusnádon, irigylek. De azért megfejtéseket még mindig küldhetsz be! B. B., Udvarhely. Bizony, a verseid még gyöngék, a verselési technikával még nem vagy tisztában. Az az érzésem, hogy az a nagy mű, az az ifjúsági regényed jobb lesz. Legalább is reméljük. Az Ifjuság gárdájába különben szeretettel fogadunk mindannyian. Üdvözöllek! B. I., Erőgyoszló. Nagyon örültem kedves levelednek. Én azt hiszem, megérdemled kétszer is a szorgalmas jelzőt! Üdvözöllek. B. I., Maroshévíz. Kedves Imre, magyarosabban írj. De előbb még olvass sokat, mert ez a versed gyenge. Ujjabb, lendületesebb munkákat várok. Látod, amikor Piccadunk és Zepellinünk van, a madárcsipeles bár nagyon kedves, de — nem új. Azért jóbarátok maradunk? Üdvözöllek.

HA BUTOR
LEGYEN
SZÉKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BUDAPEST
BRASSÓ
NAGYSZÉBEN
MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-
BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Közgazdaság

KOLLEKTIV INZOLVENCIAIRA KÉSZÜLNEK A KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK

Városunkint akarják megszervezni a fizetésképtelenségek tömeges bejelentését, hogy kiérősakolják az egyetemes segítséget

Tehetetlen tanácskozások a kátyuba jutott iparról és kereskedelemről

Szatmár, augusztus 20

A Szatmári Kereskedelmi Társulat vezetői a napokban tanácskozára ültek, hogy a kereskedelem kétségbeesett helyzetéből kivezető utat keressék. Hosszu megbeszélések folytak és az egész meztelességében kitárták a kereskedelem tragikus helyzetét, amely az utolsó hetekben már elviselhetlenné vált a pénzpiacra beállott nyugtalanság következményeképpen.

A felszólaló kereskedők bő részleteséggel fejtették ki, hogy a kereskedelem és ipar eljutott a fizetésképtelenség olyan fokára, amelyben már az inzulencia nem szörványos jelenség, hanem általános kór és az a kivétel, aki fizetni tud.

A terményérak teljes lemorzsolódása miatt a gazdák elvesztették teljesen a értékpességsüket. A gazda küzd az adóért, a banktartsásért, mert a terménynek nincs ára, de még alacsony áron sem képes értékesíteni verejtékes munkája gyümölcsét. A hivatalnok a maga redukált fizetését sem kapja meg idejében, a nyugdíjasok hónapokig nem látnak pénzt és nincs senki, akitől pénzt láthatna a kereskedő.

Ebben a szörnyű nincstelenségben még szomorubb, még tragikusabb szituációba jutott az iparos és kereskedő most az utolsó néhány hét alatt, amikor a bankok, a betétesek nyugtalansága miatt kénytelenek voltak korlátozni a betétek kiadását és élni a fölmondás jogával, amelyet a betétesek által is elfogadott pénzintézetek szabályzatok biztosítanak a számunkra.

Ugyanakkor pedig, amikor a bankok ehhez a kényszerű megszorításhoz folyamodtak, a másik oldalon az egész piacon megindult a bankok követeléseinek erőteljesebb inkasszálása, ami érthető is, hiszen a pénzintézeteknek számolniuk kell azzal az eshetőséggel, hogy a betétesek, akik a mostani igazított napok nyugtalanságában felmondották betéteiket, a felmondás leteltével esetleg ragaszkodni fognak azok kiadásához.

Ere az esetre tehát a pénzintézeteknek gondoskodniuk kell arról, hogy elegendő készpénz álljon rendelkezésükre és ezt azok a kisebbségi intézetek, amelyek teljesen a maguk erejére vannak utalva a jegybank köznyve miatt, csak úgy érhetik el, ha adósaikat rászorítják az eddig élvezett hitelek minél gyorsabb tempóban való visszafizetésére.

Ez a bankok egyik eszköze a maguk megmentésére és élnék is ezzel az eszközzel, de élnék azzal a másik móddal is, hogy az új hitelek folyósításának szinte teljes beszüntetésével tartják vissza a hozzájuk visszatérő kintlevőségeiket.

Ez az utóbbi körülmény az, amely különösen sújtja a kereskedőket, akik azt panaszták el ezen a megbeszélésen, hogy nem tudják leszámoltatni tárcaváltóikat, mert a bankok nem folyósítanak új hiteleket. Különösen a kiskereskedőkkel dolgozó angroszisták jutottak így kritikák helyzetbe ugyannyira, hogy idestova képtelenek lesznek még az eddig leginkább szolvens cégek is beszüntetni fizetéseiket.

A tetőpontjára jutott krízisnek minden okát és tünetét megvitatták így a szatmári kereskedők kitűnő vezetői, de ennél tovább aztán nem is jutottak. Megdöbbentően tragikus kép volt az, amikor egy csapat komoly, becsületes, értelmes és tapasztalt kereskedő tehettelenül nézett össze és nem tudtak rátalálni az utra, amely ebből a kátyuból kivezethetné az iparosok és kereskedők tömegeit. És a szatmári kereskedőknek ez az előkelő, komoly testülete úgy fejezte be megváltást kereső gyűlését,

hogy reményvesztetten, tanácstalanul oszlott szét.

Hanem a gyűlés után csoportok verődtek össze, körökben és kávéházakban, üzletnyitást megelőző sétákon az elkényszeredett üzletemberekben lassanként szinte forradalmi erejű elhatározás fogamzott meg. Elindult egy akció, amelynek nem volt elindítója, de annál nagyobb számmal követik hívei.

Valaki, vagy valakik, azt vetették fel, hogy a kereskedőknek és iparosoknak tömegesen kell bejelenteniük a fizetésképtelenséget.

Az inzulencia a dolgok mostani állása mellett általános és ha nagyon sürgősen nem történik valami, ma még el sem képzelte változás, úgy a kereskedők és iparosok túlnyomó része nem lesz képes eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. Ha ezt egyénenként hozzák annak rendes törvényes útján a bíróságok tudomására, úgy külön-külön megindulnak a kényszerregezési eljárások, ami

pedig nem vezetne eredményre, mert a kényszerűen kiegyeztetett kereskedő és iparos nem fogja teljesíteni a kényszerregezési eljárás során megállapított fizetéseket sem. Az események máris azt mutatják, hogy az inzulens kereskedő a legjobb szándékkal vállalt fizetési terminusokat már a második, harmadik rátnál nem tudja betartani és vagy újabb egyezségebe kezd, vagy csődbe kerül. Egyébként sem felel meg a mai rendkívüli viszonyoknak a kényszerregezési eljárás mostani formájában, amikor legalább hatvan százalékot kell felajánlani a hitelezőnek és amikor a költségekkel felmegy nyolcvan százalékra, amit a kereskedőnek fizetnie kellene.

Már pedig ma 50 százalékot sem tud fizetni a kereskedő, akinek raklárán levő árujánál 30-40 százalékos áresés állott be, akinek kintlevőségei megromlottak, vevői elszegényedtek, pénzforrásai kiapadtak.

Tízszázalékkal felemeli Anglia a beviteli vámokat

Nagy nehézséggel küzd az angol belföldi ipar is és ennek érdekében kell a vámokat felemelni

London, augusztus 20.

Anglia legfőbb gazdasági tanácsa ma ülést tartott, amelyen azt a határozatot hozta, hogy

a kormány rendkívüli intézkedéssel és azonnali hatállyal emelje fel behozatali vámtarifáját tíz százalékkal.

A gazdasági tanácsnak ez a határozata előzőleg nagy vitát provokált, minthogy úgy Snowden pénzügyminiszter, mint Graham kereskedelemügyi miniszter a vámok felemelése ellen foglaltak állást. A két miniszternek azonban engednie kellett álláspontjából, mivel egyrészt a belföldi ipar védelmét célozza a vámok felemelése, másrészt pedig az állami költségvetésnek van szüksége erre az

intézkedésre, a vámbevételek növelése céljából.

Az angol beviteli vámok felemelése nagy meglepetést keltett nemzetközi gazdasági körökben nem csak azért, mert az angol vámok voltak eddig a legstabilabbak, hanem azért is, mert

ez a generális intézkedés az angol külkereskedelemben komplikációkat vonhat maga után,

minthogy biztosra vehető, hogy azok az államok, amelyeknek ipara piacra talált Angliában, minden valószínűség szerint hasonló represszáliákat fognak alkalmazni az angol ipari cikkekkel szemben.

A gazdamentő kenyérbélyeg csődje

Ezután a rendőrhatalóságok fogják ellenőrizni a pékeket és sütődéket

18 nap alatt mindössze 21 millió lej folyt be a kenyérbélyegekből

Bukarest, augusztus 20.

A kenyérbélyeg körüli anomáliák még mindig nem szűntek meg. A pénzügyminiszteriumban még nap-nap után folynak a megbeszélések, hogy ezt a nem éppen szerencsésnek mondható gazdamentési alapot ne csak papíron, hanem a valóságban is megteremtsék. Arról van ugyanis szó, hogy

a kenyérbélyegből előirányzott bevételek nem folynak be abban a mértékben, amint arra a kormány számított és ebből kellemetlen bajok származhatnak,

mert nemcsak azt a négyszázmilliót kell a kormánynak a kenyérbélyegből fizetnie, hanem még ezen felül azt az 560 milliót is ebből akarja törleszteni a kormány, amelyet a pénzügyminiszterium a Banca Națională-tól kölcsönképpen felvett, és amely pénz a létesítendő Mezőgazdasági Bank alapitókáját képezte. A pénzügyminiszteriumban Argetoianu miniszter részvételével ma megbeszélés volt, amelyen Radian államtitkár

kimutatást terjesztett elő arról, hogy mennyi folyt be eddig a kenyérbélyegekből. A kimutatás szerint

a kenyérbélyeg életbeléptetését követő 18 napon 21.165.600 lej folyt be ezen a címen,

ezenkívül még mintegy 10 millió lej van bevételezés alatt. Ez az összeg semmiképp sem felel meg az előirányzatnak, a mi — az államtitkár szerint — annak tudható be, hogy a pékek és a sütődékek a kenyérbélyegre szándékosan hanyagolják, esetleg ki is játszák az erre vonatkozó rendelkezéseket.

Argetoianu miniszter az értekezleten elhatározta, hogy a legerősebb eszközöket fogja alkalmazni annak az érdekében, hogy a kenyérbélyeg-törvény minden tekintetben és a legteljesebb mértékben alkalmazást nyerjen.

A pénzügyminiszterium felhatalmazta Gabriel Marinescu bukaresti rendőrprefektust, hogy személyesen irányítsa a fővárosban a kenyérbélyeggel kapcsolatos ellenőrzést és, hogy

A kényszerregezés tehát ma már nem orvososság és nem gyógy mód, csupán kuruzslás, amelyben elpusztul a beteg: a kereskedő is, az iparos is, a gyáros is. Adós, hitelező egyaránt. Ezt a folyamatot kell megállítani és erre egyetlen alkalmas módnak a kereskedők is, iparosok is azt tartják, hogy ha egy-egy város iparosai és kereskedői a maguk egységes tömegében állanak elő azzal, hogy beszüntetik a fizetéseiket. Tíz-husz kereskedő ilyen bejelentése esetén még lehet az illetékeseknek a kényszerregezési eljárás bizonytalan útjára téríteni a jelentkezőket, de ha egy-egy város ugyszólván valamennyi iparosa és kereskedője kollektíve jelenti be fizetésképtelenségét, úgy azt a tömeginzulenciát nem lehet a kényszerregezés posványába terelni, hanem ott már kormánybeavatkozásnak kell jönnie.

És azok, akik tömegesen csatlakoznak ehhez a ma még megszervezetlen mozgalmhoz, éppen erre számítanak, éppen ezt akarják elérni.

Az a meggyőződésünk, hogy a kereskedelem és ipar radikális segítség nélkül nem képes kivevickélni ebből a kátyuból, ha a kormány igen gyorsan rá nem szánja magát erre a lépésre.

Azt vitatják, hogy ha a kormány védelmet nyújt a bankoknak a betétesekkel szemben, akkor védelmezni kell a mostani példátlan krízis pusztításait szemben az adóst is, főképpen pedig a kereskedők és iparosok táborában levő adóstömegeket, amelyek megmentése mindenél fontosabb államérv. Nem vitatkozunk ezuttal ennek a felfogásnak a helyességével, vagy téves voltával, de megállapítjuk, hogy az egyetemes segítség követelése egyre szélesebb rétegekben válik egyedüli segítségi reménységgé. És ezekben a táborokban azt remélik, hogy ha a fizetésképtelenségek tömeges bejelentését sikerül városunkint megszervezni, akkor a kormány nem térhet ki a kereskedők és iparosok megmentése elől.

Kertész László.

az ellenőrzést a pékeknél és sütődéknél a rendőrség végeztesse el.

Ezzel egyidejűleg újabb rendeletet küldött a pénzügyminiszterium a megyei prefektusoknak is, akik eddig meglehetősen hanyagolták a kenyérbélyeg ellenőrzését, hogy az ellenőrzést a legszigorúbban alkalmazzák és, hogy mindazokkal szemben, akik szabálytalanságot, vagy visszaélést követnek el, a törvényben meghatározott legmagasabb bírságot alkalmazzák.

Az intézkedés közül új az, hogy most már nem speciális bizottságok fogják a sütődéket ellenőrizni, hanem a rendőrség. Ez viszont minden valószínűség szerint a zaklatások és anomáliák egész sorozatát fogja maga után vonni.

Bukarestben emelkedik már a tűzifa ára

Bukarest, augusztus 20.

Megirtuk, hogy a vasutügyi vezérigazgatóság augusztus 15-ével megszüntette azt a szezonarifát, amelynek alapján a nyári hónapok alatt a rendesnél olcsóbban lehetett tűzifát szállítani a vasuton. Ez az intézkedés meglepetésszerűen következett be, mivel a tűzifatermelők és kereskedők azt kérték a vasutól, hogy a rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel továbbra is hagyja érvényben az olcsóbb szezonarifát és az érdekeltek azt remélték, hogy a CFR illetékesei ezt a kérést teljesíteni fogják.

A drágább tarifa beállítása természetesen jelentékeny mértékben drágítja meg a tűzifaszállítást és ennek már is érezni lehet hatását, különösen a bukaresti tűzifapiacra, ahol már is felszöktek a tűzifaárak, egyelőre 5-10 százalékkal. A detailforgalomban aprítva házhoz szállítva 1000 kilogrammonként a tűzifaárak: bükkfa 900-950, tölgy 1000-1200 lej.

Svédország bankrendszere. Stockholmól jelentik: Svédországban 30 bankcsoport működik, amelyeknek együttesen 1045 banküzletük van az ország minden részében, így az ország minden 5870 lakosára esik egy bank, vagy bankfiók. Valamennyi bank alapitője együttesen 821.43 millió svéd koronát tesz (45.655.000 angol font) ki. A legújabb kimutatás szerint az 1950 év folyamán az egész forgalom 5.706.63 millió svéd korona volt, 6 százalékkal több, mint 1929-ben. A tiszta jövedelem az elmúlt évben 57.26 millió svéd koronára ugrott; ez az összeg a bankok saját tőkéinek 6.9 százalékaival egyenlő.

Az asszony mondja férjének:

Amióta „VAS” cipőkrémet hoztál, cipőnk mindig fényes és a cipőbőr feltűnően puha.

Tanácsolom minden háziasszonynak:

**Csak „VAS”
cipőkrémet!**

A materiális fölösleg eddig ismeretlen válsága borult az emberiségre

Teljesen új feladatok előtt áll a világgazdaság — mondja Robert Mackray, angol publicista

Prága, augusztus 20.

Az elmúlt napokban Prágában tartózkodott Robert Mackray, kiváló angol publicista, aki a jelenlegi európai krízisről a következőképpen nyilatkozott: Angliának is megvannak a maga súlyos problémái, úgy pénzügyi viszonylatban, mint pedig munkanélküliség tekintetében. Az amerikai krízis is napról-napra fokozódik. Az amerikaiak 10—12 millió munkanélkülről beszélnek. A helyzet általában egyre nyugtalanítóbb.

Egy prágai lap munkatársa beszélgetést folytatott a híres angol publicistával, aki a jelenlegi európai krízisről a következőképpen nyilatkozott: Angliának is megvannak a maga súlyos problémái, úgy pénzügyi viszonylatban, mint pedig munkanélküliség tekintetében. Az amerikai krízis is napról-napra fokozódik. Az amerikaiak 10—12 millió munkanélkülről beszélnek. A helyzet általában egyre nyugtalanítóbb.

Az a véleményem, hogy a jelenlegi krízis az emberiséget teljesen új feladatok elé állítja.

Valami egészen új ez a világgazdaság történetében. A múltban a válságok materiális szükség volt az oka, a jelenlegi válság pedig a fölösleg következménye és éppen ezért olyan nehéz leküzdeni. Véleményem szerint a materiális felesleg periódusát éljük, még pedig úgy a mezőgazdaság, mint pedig az ipar terén. A bibliai történet kövér esztendői ismétlődnek meg és ezek után következni kell a sovány esztendőeknek.

Véleményem szerint konzerválni kell a hatalmas készleteket és nem megsemmisíteni.

Persze egyedül állok véleményemmel az egész gazdasági világban.

Iskolák Egyesületek

— A NYILVANOSSÁGI JOGGAL BÍRÓ SZÉKELYUDVARHELYI RÓM. KATH. FŐ-GIMNÁZIUM igazgatósága a következőket közli a tanítató szülőkkel: Az iskolai beiratások augusztus 25—31 napjain lesznek. — Szeptember 1-én délelőtt 9 órakor Veni Sancte, utána törvényolvasás. Délután 3 órakor javítóvizsgák. Felvételi vizsgák nem lesznek. A baccalaureatusi vizsgára augusztus 30-ig lehet jelentkezni, a javító vizsgára augusztus 31-ig. Az előadások szeptember 3-án kezdődnek.

— Kirándulás a Dimbovicsoara-szorosba. A Brassói Turista Egyesület folyó hó 25-án, vasárnap a Dimbovicsoara-szorosba és barlangba rendez kirándulást. Indulás reggel 4 órakor a Kertsch-villa elől. Előzetes jelentkezés feltétlenül kötelező legkésőbb szombat délig az egyesület irodájában, (Brassói Lapok kiadóhivatala) vagy Bojér Sándor könyv- és papírkereskedésében (Kapu-utca 46.) ahol 100 lej előre lefizetendő.

Szerkesztői üzenetek

M. Gy. Esztországnak Budapesten van hivatalos képviselője, de több eszt tudós és művész is él ott, ezekhez kellene tanácsért fordulnia.

NAGYVÁRADON TELJES ELLÁTÁSRA

Balkonos utcai szobába, zongora és fürdőszoba használattal

urifiut vagy leányt elfogad izr. uricsalád

ÖZV. BERGER ANTALNÉ
ORADEA

Str. Cantemir (Beöthy Ödön-utca) 42. I. 7.

A Nansen-féle utlevélhez egyébként a román külügyminisztérium útján kellene jutnia.

S. A. Természetes, hogy a kultuszminisztérium koncessziójára van szükség, enélkül a város engedélye nem ér semmit. Sőt ezt az engedélyt is odafönn még jóvá kell hagyatni.

I. A. Vilmos excsászár, Doorn, Hollandia, Vilma holland királyné, Hága.

S. B. Rébuszok megfajtására nem vállalkozunk.

Uj himnusz. Sem honorárium ellenében, sem anélkül, sem a verset, sem a novellát, nem közölhetjük.

E. A. Nem a borvizről van szó, hanem a borvíz területén létesítendő új épületekről, a melyek adómentesek. Olyan jóba még nem vagyunk, hogy az is adómentes legyen.

Vendéglős. Tényleg tulbuzgóság és fölösleges zaklatás az üvegedényeknek évről-évre kötelező mértékhitelítése, de annál is különös dolog, hogy például Brassóban, amint azt velünk panaszosan közlik, a mértékhitelítő hivatalban 30—40 százalékkal több vendéglői poharat és palackot taxálnak meg, mint amennyit hitelítésre beadtak. Az ilyen kényszerű túlfizetés ellen magunknak a vendéglősöknek kell tiltakozniuk és esetről-esetre panaszt tenniük.

Egy bukaresti előfizető. A Szonett és a másik (Ma még Tied) még erőltet versikék. A 23-iki számban is csak ezt mondhattuk volna.

S. F. Nem igaz, hogy bárki árulhat, mert trafikengedély kell. Bővebbet bármelyik tözs-dés, vagy az illetékes pénzügyigazgatóság mondhat önnek. Most van arról szó, hogy egy bukaresti bank kapja az egyedárusítást egész Romániára.

L. I. Még mindig nem lehet tudni a bevonulás idejét. Valószínű, hogy csak a jövő tavasszal. Csodáljuk azonban, hogy, bár városukban ott a cercul recrutare, tőlünk kérdi a pontos terminust.

Nyílttér*)

Mivel cégünk képviselővel megbízott fi-vérünk, Guth Manó ur, tüzleti útja alatt történt autóbaleset folytán hosszabb időre munkaképtelen lett, van szerencsénk igen t. tüzletfeleinket értesíteni, hogy cégünk képviselőjét újból régi megbízottunknak, Kertész Emil urnak adtuk át. Kérjük, hogy őt régi bizalmuk alapján fizetményeikkel és nb. megbízásaikkal szerencsétlenül szíveskedjenek.

Guth A. Fiai

Saturnare Parafa- és Fadugógyár.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a **Brassói Lapok Könyvosztályában**. Kérje díjlatlan árlégykezeinket

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Elutazás miatt hálószo-ba, előszoba, konyhabutor keveset használt, eladó. Cim 14347 szám alatt a brassói kiadóban.

REGI JÓLMENŐ ruhafestő-de és vegytisztító Temesváron, saját házban, modern berendezéssel, elköltözés miatt EL-ADÓ. Érdeklődni: Fehér Olga hirdetője útján Temesvár, Str. Saguna 5. 14433

Egy szabóműhely-berendezés, több darab butor és konyhaedények, egy emeletes ágy tanulók részére sürgősen eladó. Brassó, Kereszt-u. 6. 14427

Allást keres

Komoly, intelligens soffőr több évi gyakorlattal saját kocsija eladása után keres alkalmazást. Cim 14411 szám alatt a brassói kiadóban.

Perfekt fiatalabb SZAKACSNŐ, ki kizárólag jobb vendéglőkben huzamosabb ideig dolgozott, 2500 lej havi fizetéssel október 1-i belépéssel állást keres (esetleg vidéki vendéglő-be is). „Perfekt szakácsnő” jelíge a brassói kiadóba. 14429

Allást nyer

Egy tanuló fizetéssel felvétetik. Schütz V. fiai divatár-üzletében, Brassó. 14412

Két perfekt szobalányt Bukarestbe felvesszünk. Brassó, Villa Elena Curmatura B. 14421

Mindenes szakácsnő és serény szobaleány „Fizetési igényeit közölje” jelíge a brassói kiadóba. 14422

Házasság

HAZASSÁGOKAT legelőnyösebben és diszkrétan közvetít „Olimpia” ügynőskész Timisoara II. Str. Daciilor 18. 14432

Lakás

Kiadó I. és II. emeleten 4 szoba. Megtekinthető egész nap. Brassó, Jorga-sor 18. 14376

2 szoba irodának azonnal kiadó. Brassó, Kolostor-u. 34. Farkasnál. 14391

KIADÓ szeptember 1-ére 2 vagy 4 szoba, konyha, fürdőszoba, pince. Brassó, Str. N. Filipescu 24. (Fellégyvár.) 14425

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

BRASSÓI LAPOK nyomdavidátlatának kiadása és rotáció nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások elvételére és fizetések átvételére tenni, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor

MEGBÍZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnutu 10. (Ostian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegyei-részére Kolozsvár: Str. Daba arilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Str. Benjámín Árpád Str. Bererie 1 (Sörház-u.) — Marostorlamegye: Szabó Jenő. Cime: Marosvásárhely Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rácóczy-ut 37. (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegyék részére — Szilágyosnyó: (Heltorin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4 (Halmágyi Pál) — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József.)

HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Több vagon 1929-1930-1

bori

kizárólag saját terméssel ajánl leszállított áron

Caspari Fr. földhírtokos,
H. O. MEDIAȘ — MEDGYES.

A „NEUGEBOREN“- FELE PENSÍÓBAN

két szép napos szoba teljes ellátással, fürdő- és konyhaszolgáltatással azonnal kiadó.

Brassó, Calea-Victoriei 31.
(KUT-UTCA)

ROMÁNUL TANULÓKNAK

vagy

fordítással foglalkozóknak

ajánljuk az alábbi műveket:

Dr. David-féle román nyelvtan és gyakorló-könyv tízve 80, köve 100 lej.

Dr. Cheresleștiu-Déri: 100 újságírók alapján románul. Rendkívül praktikus kézikönyv, a román nyelvnek magánaton való tökéletes elsajátítására, 12 tüzetben, tokban 250 lej.

Dr. David-féle román-magyar és magyar-román szótár. A két rész együtt, egész vászonkötésben 180 lej. — Liliput mellényzsebkötésben, a két rész együtt, tokban 60 lej.

Dr. Cheresleștiu-féle nagy kézi szótár, Valentin-féle nyelvtannal, 4 kötetben egész vászonkötésben 495 lej.

Pósta megrendeléseket is azonnal elintéz a

**Brassói Lapok
Könyvosztálya**

A legu abb divat

SZABÁSZATI TANKÖNYV

Szakiskoláknak és magántanulásta

Irta: K-né MARGITAI MARIS.

Tartalmazza:

a modern francia és angol női ruha

szabás-rajzát, szabását, összeállítását, varrást és kidolgozását. — Rövid idő alatt már a 8-ik teljesen átdolgozott kiadás jelent meg. A könyv ára 2 4. Vidékre portó Lei 20.

Brassói Lapok Könyvosztálya

Vascsőudvar

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakban.

Kertész Henrik, Brassó.

BENAMY SÁNDOR KÖNYVEI:

KAJUT . . . . . 60 lej

EUROPÁTÓL — ÁZSIÁIG

(Barbusse előszavával, 18 képpel) 70

STAMBULTOL — KAIROIG

(36 képpel) 70

Brassói Lapok Könyvosztálya.